

A
NAGY-BÁNYAI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

NAGY-BÁNYÁN

1894. ÉVI MÁRCZIUS HÓ 28—29. NAPJAIN TARTOTT

KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

KIADTA:

HAJDU ZSIGMOND

E. M. ALJEGYZŐ.

SZATMÁRON,

A „SZABADSAJTÓ” KÖNYVNYOMDÁBÓL 1894.

A
NAGY-BÁNYAI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

NAGY-BÁNYÁN

1894. ÉVI MÁRCZIUS HÓ 28 – 29. NAPJAIN TARTOTT

KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

KIADTA:

HAJDU ZSIGMOND

E. M. ALJEGYZŐ.

SZATMÁRON,

A „SZABADSAJTÓ” KÖNYVNYOMDÁBÓL 1894.

A nagybányai ev. ref. egyházmegye 1894. márczius 28—29-én Nagy-
Bányán tartott közgyűlésének
JEGYZŐKÖNYVE.

Bencsik István esperes és gr. Dégenfeld Sándor helyettesített
gondnok elnöklete alatt jelenvoltak:

Balogh István, Soltész János, Gergely Károly, Szél György, Molnár Lajos egyházi, Böszörményi Zsigmond, Szeőke Barna, Böszörményi Sándor, Torday Imre világi tanácsbírák.

Barkász Albert, Bartha Mór, Bartók Károly, Ferenczy Gyula, Hajdu Albert, Joó Kálmán, Király Gyula, Kovács Zsigmond, Magoss Ferencz, Melegh Albert, Nagy Lajos, Papoleczy Károly, Sarkady Mihály, Sátor Dávid, Papoleczy Zoltán, Szikszay János, Bottyán Pál, Gál István, Vas József, Gál György lelkészek. Sinka Lajos, Maák Lajos tanító-testületi képviselők; Peleskey Dániel, Misky Károly, Imre Károly, Stiglicz Albert tanítók. Apa, Krassó, Uszka, Amacz, N.-Hodos, K.-Peleske, Szárazberek, Misztótfalu, Adorján, Szatmárhegy, Homok, Nagy-Palád, Nagy-Bánya, Felső-Bánya, Rozsály, Ombod, Batiz, Patóháza, Szinér-Váralja képviselői és számos ügybuzgó hallgatók.

Jegyzők: Soltész János, Hajdu Zsigmond, Jakó Endre.

Gyűlést megelőzőleg isteni tisztelet tartatott az Urnak templomában, hol Ferenczy Gyula krassói lelkész emelkedett hangú imával vezérelte a kegyes lelkeket Istenhez, aztán Mát. VIII. 18., 23—26 versek alapján, hazafias bánat és remény szellemétől áthatott, vallásos érzülettel és hittel teljes természeti képekben, hasonlatokban gazdag, magyar református egyházunk multjához méltó törekvésre, hűségre és egyetértő, kitartó küzdelemre buzdító lelkes egyházi beszédet tartott, mindvégig lekötve tartván a hallgatóság figyelmét, emelvén a nemzeti bűnbánat és egyházas érzület szülte benső hangulatot.

Isteni tisztelet végeztével a városi gyűlés-teremben összegyűlt hivekkel esperes ur imádkozott a kegyelem Istenéhez, buzgó hálát adva, egyházunk multjának gondviseléseért, és segedelmét kérve gyűlési munkálkodásunkra.

Majd jelzi azt, hogy az 1882-ik évi zsinati törvények keretében e mostani gyűlés utolsó, és méltó megemlékeznünk ama törvények alkotóiról; az idő kimutatta annak hiányait, hibáit, s az 1891/3-ik évi zsinat több kisebb nagyobb változtatást tett azon; az alkalmazás megmutatja, minő eredménynyel. Ha az idő engedné, megemlékeznék azon mozgalmakról, melyek a társadalmat most foglalkoztatják, de ez alkalmmal ki nem terjeszkedhetik, úgy is jeles egyházi szónokunk igen szépen fejtegette e tárgyat; ajánlja hűveinknek jelen viszonyok között a böles mérsékletet, ez vezette egyházunkat 3 százados küzdelmeiben. **Nemzetünk**, a magyar nemzet legnagyobb fia feletti gyászban tartjuk e gyűlést, adjunk kifejezést fájdalomunknak a költő ama szavaiban: Szánd meg Isten a magyart, kit vészek hányának, nyujts feléje védő kart, tengerén kinjának;

Ezek után üdvözölve a jelenlevő tisztikart, a tagokat, a közgyűlést megnyitja.

1. Gergely Károly tanácsbíró ur emel szót, jelezvén, hogy a kegyelet az emberi szív legszebb sajátsága egyeseknél úgy, mint testületeknél, s indítványba teszi, hogy ne muljék el tőlünk a kegyelet azon nyilvánítása, melyre most Kossuth Lajos legnagyobb hazánkfia halála következtében alkalmunk van, és ne mulasszuk el kegyeletünknek, mély részvételünknek és tiszteletünknek kifejezést adni az iránt a nagy szellem iránt, a ki a vallási egyenlőségnek is oly lelkes szószólója volt és az 1848-ki XX-ik törvényczikket megalkotta, örökítsük meg emlékezetét jegyzőkönyvünkben.

Az indítvány hazafias kegyelet helyeslésével a bánatos közérzület összhangzó kifejezésében elfogadtatott és KOSSUTH LAJOS legnagyobb hazánkfiának, mint Magyarország 1848/49-ki kormányzójának, a polgári szabadság, egyenlőség és testvériség megalkotójának, hazánk alkotmányos élete megteremtőjének s a vallási egyenjogúság lánglelkű harczosának emlékezete, egyházmegyei jegyzőkönyvünk e szerény lapján is megörökítettik.

2. sz. Indítványba tételik, hogy bizzunk meg egy küldöttséget egyházmegyénk részéről képviselettel hazánk legnagyobb halottjának temetésére, s küldjünk egy szerény, de a hála, kegyelet és hű emlékezet érzelmeivel övezett koszorut a koporsójára.

Az indítvány közhelyesléssel fogadtatván, egyházmegyénk képviselésére és a koszoru elhelyezésére, a gyászszertartásban részvételre, Böszörményi Zsigmond tanácsbíró ur elnöklete alatt, Jakó Pál, Jakó Kálmán, Jakó Endre, Gergely Károly, Tóth Mór, Ferenczy Gyula, Helmeczy József, Boros Zoltán, Szentiványi Gyula, Papoleczy Zoltán urak a még csatlakozni óhajtokkal együtt bizalommal felkéretnek.

3. sz. Gergely Károly tanácsbíró ur felemlíti, hogy némelyek előtt talán visszatetsző, miszerint egyházmegyénk a haza legnagyobb fiának méltó gyászolása alkalmával tartja közgyűlését, felvilágosításul azonban tudatja, hogy azon körülmény kényszerítése alatt teszi ezt, mert ápril 9-én egyházkerületi, ápril végén konventi gyűlés fog tartatni, hová egyházi ügyeink egy része felterjesztendő lesz.

Megnyugtató tudomásul szolgál.

4. sz. Papolczy Zoltán lelkes szavakkal azon indítványt teszi, hogy egyházmegyei közgyűlésünk mint hazafias testület, az országgyűléshez küldendő külön feliratban is fejezze ki részvétét.

Az indítvány elfogadtatván, főjegyző megbizatik közgyűlésünk részvétnyilatkozatának megszerkesztésével és az országgyűléshez leendő felküldésével.

5. sz. Esperes ur jelenti, hogy egyházmegyei gondnok ur ő méltósága betegsége által gátolva van abban, hogy gyűlésünkön és tanácskozásainkban részt vegyen, ennél fogva felhívja a gyűlés figyelmét a törvény által előirt világi elnökség helyettesítésére.

Midőn sajnálattal értesül közgyűlésünk egyházmegyei gondnok ur ő méltóságának betegségéről, a világi elnök helyettesítésére felkéri gr. Degenfeld Sándor tanácsbíró ur ő méltóságát, a ki a bizalomnak engedve, készséggel foglalja el az elnöki széket.

6. sz. Olvastatott az egyházlátogatási jegyzőkönyvek alapján szerkesztett következő esperesi évi jelentés:

Az egyházlátogatást ez évben négy küldöttség teljesítette, u. m. az avasi s azon környékben levő egyházakban, esperes, Kálmán Sándor hiripi lelkészszel, Bánya vidékén s a Szamoson tuli egyházakban, Szél Görgy, Nagy Lajos felsőbányai lelkészek, a Turhát egyrészén Balogh István, Hajdu Zsigmond aljegyzővel, másik részén Molnár Lajos, Nagy Elek kispaládi lelkészek.

E küldöttségek betérjesztett jelentései szerint egyházmegyénkben a vallásos erkölcsi élet teljesen megnyugtató, a régi, apáiktól öröklött buzgóság él a hivek keblében, szorgalmasan keresik fel, látogatják az Ur házat; urvaesorával, megkivántató számmal élnek; vasárnapok, ünnepek, kellő buzgósággal megtartatnak. A vallásos erkölcsi élet emelkedésére mutat, hogy egész egyházmegyénkben templomkerülők 33, vadházasok 22, visszaházasok 7-en találtattak és hogy az elmúlt évben erkölcsi vétségért sem egyházilag, sem polgárilag egész egyházmegyénkben büntetve senki sem volt.

Belhivatalnokok és hívek között csaknem mindenütt egyetértés, jó békesség van, mindössze három egyházunk, (Apa, Mikola, Homok) hol a kívánatos egyetértés megzavartatott. A viszály állandó fészket vert, a mely gyökeresebb orvoslás alkalmazása nélkül alig lesz megszüntethető.

Lelkészek, tanítók fizetését, egyházaink elég pontosan beszolgáltatják, a hol némi panaszok merültek fel ebben a tekintetben, s hátulékot mutattak ki, kérni fogom az egyházmegyei közgyűlés erélyes intézkedését.

Anyae gyházunk van 42, leányegyházunk 5, összesen 47, fiókegyház és szórvány 87.

Az anyae gyházak közül egy (Misztótfalu) helyettes lelkészszel van betöltve; egyet pedig (S.-Ujlakot) szomszéd lelkész szolgál ki.

A missiói munkát, a missió alapból segélyezett négy lelkész társunk végezi az illetékes lelkészek támogatásával.

Rendes lelkész volt a múlt évben 40, kik közül egyik ifju, pályája kezdetén álló szép reményekre jogosító lelkésztársunk néhai Sepsy Géza az év végén meghalt. Legyen áldott közöttünk emlékezete. — Helyettes lelkészi minőségben működik 1, (Misztótfalu) ideiglenesen társítva van: S.-Ujlak, tanítással foglalkozik 3 rendes lelkész, segédlelkész 1, segédlelkész tanító 3, nyugalmazott lelkészünk él 1.

Lelkek száma fi: 11292, nő: 11420, összesen: 22712, a múlt évi létszármál 367-el több.

Születtek száma, fi: 598, leány: 548, összesen: 1146, ezek közül élve született törvényes fi: 533, leány 503, összesen: 1036, törvénytelen fi: 47, leány 34, összesen 81. Halva született: törvényes fi: 16, leány: 9, összesen: 25, törvénytelen fi: 2, leány 2, összesen 4. Áttért hozzánk más vallásról fi 10, nő 11, összesen 21, kitért tőlünk más vallásra fi 6, nő 3, összesen 9.

Beköltözött egyházunkba fi 118, nő 107, összesen 225.

Kiköltözött egyházunkból fi 100, nő 130, összesen: 230.

Meghalt fi 399, nő 337, összesen: 736. Ha a születtek, beköltözöttek, áttértek számából 1392-ből a halottak, elköltözöttek, kitértek számát 945-öt kivonjuk: 417 szaporodás mutatkozik.

Uj ház as ok száma; tiszta ev. ref. vallásu 212, vegyes 30, összesen: 242, a múlt évinél 10-el kevesebb. Konfirmált növendékek száma fi 229, leány 236, összesen: 465, a hozzánk áttért felnőttekkel együtt 486, a múlt évinél 186-al több.

Templom van az egyházmegyében 47. Ezek közül jó 32,

javitandó 8, rozszant, avult állapotban van 6, teljesen helyrehozott, kiigazított 1 (a kispaládi).

Lelkészi lakóház van 42, ezek közül jó 34, javítandó 6, rozszant, avult 1, egészen új épül Ombodon.

Tanító-i lakás van 48, ezek közül jó 37, javítandó 7, rozszant 4. Egyéb egyházi épületek, jók 28, javítandók 15, rozszantak 4 egyházban; felhivattak látogató küldöttség által, illető egyházak a szükséges építkezések, javítások fogantatására.

Elemi iskola van egyházmegyénkben 50, tanítással foglalkozott okleves tanító 18, igazolvánnyal ellátott 19, ideiglenesen alkalmaztatott 5 és 7 lelkész jellegű kartársunk (Uszkába nem volt tanító.)

Ismétlő iskola csak 5 helyen áll fenn. Iskola épületeink száma 49, mivel Felsőbányán egy épületben két tanterem van. A tantermek közül jó és tűrhető 40, javítandó 7, rozsz 2.

Látogató küldöttség jelentése szerint az egyházkerületi tankönyvek minden iskolánkba be vannak véve. Tanköteles gyermek 6—12 évesig van fi 1504, leány 1475, összesen 2979. Ezek közül a mi felekezeti iskolánkba jár fi 1250, leány 1154, összesen 2404, más iskolába jár fi 101, leány 98, összesen: 199. Az iskolát idő előtt elhagyta fi 65, leány 95, összesen: 160. Iskolába sohasem járt fi 62, leány 98, összesen: 160. Más vallásu gyermek jár iskolánkba fi 178, leány 161, összesen: 339, ennél fogva tanítóink tanítványainak száma 2600.

Ismétlőiskola köteles fi 507, leány 541, összesen: 1048. Ezek közül iskolába jár fi 127, leány 48, összesen: 175. Iskolába nem jár fi 380, leány 493, összesen: 873.

Az iskola mulasztások sok helyen tetemesek, úgy látszik hiába szorgalmazza egyházmegyénk az egyházak előljáróit kötelességök teljesítésére, az iskola mulasztásokat megszüntetni nem lehet, mert a polgári hatóságnál kellő támogatásra nem találunk.

A tanítás munkája, Uszkát kivéve, hol a tanító eltávozván, egészen szünetelt, elég jó eredménnyel végeztetett.

Iskoláink közül a tanítás eredményét tekintve: 12 jeles, 16 jó, 12 elégséges, 5 aligelegendő (Uszkában szünetelt a tanítás). 4 ujonnan választott tanító tanítási eredménye nem volt osztályozható. A múlt évihez képest haladás észlelhető.

Egyházaink anyagi állapota következő: van a lelkészek használatában szántó föld: 642 hold, tanítók használatában: 314 hold. Egyházak használatában: 654 hold. Iskola használatában 46, összesen: 1656 hold.

Rét lelkészeké: 249, tanítóké: 133, egyházaké: 309, iskoláé: 4, összesen: 695. Szántó föld és rét együtt: 2351. Ezenkívül majd 400 hold erdő, 302 darab marhalegeltetési jog, bérházak, vízi és szárazmalmok, szőlők. A múlt évi s jelen vagyon kimutatásnál, némi különbség mutatkozik, a minek oka az, hogy a földek kataszteri holdakban lettek kimutatva.

Több egyházunkba magtár alakult; úgy ezek, mint a régebben alakultak, nagy reményre jogosító örvendetes fejlődést mutatnak. Van ez idő szerint magtári alap, buza: 1252 köből tengeri: 469 köből, rozs és zab: 137 köből. Pénz: 11.161 frt 65 kr.

Kamatkozó tőke pénzek: 105.168 frt 68 kr. Követelések 4990 frt 62 kr. együtt: 110.159 frt 30 kr., melylyel szemben 13.308 frt 39 kr. adósság mutatkozik.

Gondnoki számadások eredménye: bevétel 48.337 frt. Kiadás 40.192 frt 79 kr. Pénztármaradvány: 8616 frt 33 kr. Tulfizetés vagy hiány: 472 frt 12 kr., nem számítva ide a tekintélyes összeget képviselő terménybeli maradványokat.

A múlt éviben végzett építkezések összes költsége: 13.985 frt 03 kr. Ezek között legtekintélyesebb összeg a n.-kolcsi egyház iskola építésre fordított 1700 frt, Ombodi egyház lelkészlak építésére fordított 1600 frt költsége.

A vallásos buzgóság emelkedését mutatja, a nagy összegre menő adakozás, melynek pénzürtéke: 14094 frt 62 kr. s ez annál becsesebb, mivel ennek nagyobb része a szegénységgel küzdő, terhes egyházi adót viselő hivek áldozat filléreiből áll; a jókedvű adakozókon legyen Isten áldása. Az építkezéseket, adakozásokat egyházanként következőkben tüntetem fel:

1. Adorján. Az iskola teljesen bevégeztetett; nem számítva a fát, mivel azt ez egyház erdejéből vágták, a követ mit néhai Csányi Jakob orvos átadott ingyen, az iskola építés 890 frtba került.

2. Aranyos-Medgyes javításokra 150 forintot fordított.

3. Vámfalu a tanítói udvar 160 frt értékű kerítéssel körülvéteztetett.

4. Avasujváros javításokra 100 frtot költött.

5. Batiz a templom és parokhia mellett az utcza felől 86 m. deszka kerítést húzatott, 100 frt értékben.

6. Egri javításokra 165 forintot költött.

7. Felsőbánya az iskola javítása a lelkészi lakon lévő nyári konyha lepadoltatása 80 frtba került.

8. Garbólcz a templom alját másfél méternyi magasra vízhatlan czémenttel kivakoltatta 160 frt, a kerítéseket kiigazította 30 frt költséggel.

9. Kis-Koles javításokra 100 forintot fordított.

10. Méhtelek a lelkészi lakot bezsindelyeztette, magtárját pádi-mentommal, fiókkal látta el 188 frt 97 kr. költséggel.

11. Homok a tanítói lakon egy hármass melléképületet készíttetett 100 frt értékben, a lelkészi lakra egy kályhát vett 14 frt értékben.

12. Misztótfalu a hivek egyrészének buzgólkodása, főleg h. lelkész odaadó fáradozása folytán, temploma mellé csinos tornyot emelt tetett 5000 frt értékben.

13. Nagybánya harangálvány készítésére templom, tornác, padlóztatására, kápláni szoba javítására s egyéb igazításokra 919 frt 54 kr. fordított.

14. Nagy-koles ujiskola tanítói lakkal összekötve épült 1570 frt költséggel, a tanítói udvarra egy istállót vett az egyház 95 frt értékben.

15. Ombod az új lelkészlak építésén kívül egy torony-órát állított 400 frttal.

16. Sz.-Váralja az iskolába 8 új padot készíttetett 60 frt költséggel, ezenkívül egy 594 kiló súlyu fémharangot hozatott, mely felszereléssel 1200 frtba került, egyéb javításokra 50 frt adatott ki-építkezéseknek összege: 1415 frt.

17. Tisztaberek, a lelkészi lak bezsindelyeztetett, a tanítói udvaron istálló igazíttatott 297 frt 65 kr. költséggel.

18. Apahegy új iskolát építtetett.

19. Szatmárhegy a templom téren 100 frtért egy kutat készíttetett, a templom igazítására 226 forintot költött.

20. Sz.-Kőröd a templomot reczekerítéssel, a lelkészi lakot palánkkal vette körül 100 frt költséggel.

21. Nagypalád a lelkészlakon a konyha sätorkéménye leszedetett, egy szoba átalakíttatott, a tanítói lakon kerítés állíttatott 160 frt költséggel.

22. Kispalád a templom kijavíttatott 790 frt 05 kr. költséggel, a lelkészlak két vége bezsindelyeztetett, s egyéb javítások eszközöltek 108 frt költséggel.

23. Sárköz egy sertésöl zsindelyezésére 17 frt, a templom kerítés igazítására 40 frt, egy kályhára 10 frt, az iskola javítására 12 forintot adott ki.

24. S.-Ujlak kerítések javítására 84 forintot költött.

Adakozások.

1. Felsőbányán szegény gyermekek iskoláztatására társadalmi uton gyűlt alapból egyháznövendékei 24 frt értékű ruhával láttattak el, tankönyvekre egyház 8 frt 20 krt fordított; a debreczeni egyetemre egyház 50 frtot adott; lelkészi fizetést 150 frttal emelte.

2. Nagybánya, Torday Imre s több lelkes nő közreműködésével tartott batyubál 406 frt 31 krt jövedelmezett az egyháznak. Nt. Gergely Károly és neje György Ilka 25 éves házasságuk emlékére egyháznak 100 forintot adtak; harangszentelési emlékkönyv árából 48 frt 40 krt gyűjtöttek. Özv. Bányai Mihályné ajándékozott 50 frtot. Özv. Szücs Sándorné a templom homlokzatára egy pár gombot készíttetett 40 frt értékben. Tekintetes Szendy Antal főgondnok 20 forintot ajándékozott. Végh János 5 forintot. Egy r. cath. testvér a konfirmátiói szertartás hatása alatt 5 forintot. Néh. Lajos György özvegye és gyermekei a koporsóra szánt koszoru helyett adtak 20 forintot. Vásárhelyi Gyula szinte ez alkalommal 5 forintot, új évi üdvözlét váltságul 1 forintot, s az egyházi tanácsterembe egy szép új fogast csináltatott. Az önszegélyző bank iskolás gyermekek jutalmazására 5 forintot. Petróczy Ferencz az egyház fenntartási alapra 1 forintot. Kretsch József r. cath. kőműves 1 frtot. Darnai Berta 30 krt. Grf. Teleky László ad évenként 10 forintot. Persely pénz gyűlt 155 frt 22 kr., a pénzbeli adományok összege: 871 frt 23 kr. Az urasztalát éven át kenyérrel és borral hivek látták el. Más egyházak segélyezésére gyűlt és kiadott 25 frt. A szatmári gymnasiumra 24 frt. A debreczeni egyetemre 100 frt. Erdőszádán 8 frt egyesektől, Gróf Dégenfeld Sándor ur adott e célra 1000 frtot. Elismerésre méltó azon gyűjtés eredménye is, melyből a hivek Pásztor István magosligeti lelkészt ötven éves szolgálatának örömmünnepén; Kovács Zsigmond s. lelkészt Nagyhodosra távoztával, Stiglicz Mariskát kántortanító kedves leányát lakodalmára, s nt. Gergely Károly lelkészt ezüst menyegzőjére, szép értékes emléktárgyak ajándékozásával lepték meg.

3. Misztótfalu. Bartha József gondnok az urasztalát kenyérrel látta el. Az új toronyra adakoztak: Szatmármegye területén a gyűjtők gyűjtöttek 471 frt 95 krt, az ország egyes egyházaiból begyűlt 526 frt 05 kr. Robelly Lajos Nagy-Bányán gyűjtött 62 frt 33 krt. Tiszt. Kovács Zsigmond ugyanott 26 frt 30 krt, az egyházi énnékkar 80 forintnyi tőkepénzét adta át e célra. Derecskei Sándor 5 frtot, Szamosi Imre 5 frt 10 krt. Özv. Székely Imréné, Szilvási Mihály 2—2 frtot. Fekete Karolina cseléd leány 40 frtot. Puskás Vilma 10 frtot. Nagy-

bányai részvény takarékpénztár, Simon Adolf, özv. Szombatý Mihályné 20—20 frtot, Vas József 10 frtot, id. Vas Sándor, Ramok János, ifj. Vas Sándor 5—5 frtot, Mari Viktor 10 forintot, Más vallásu, más falusi lakosok összesen 24 frtot. Az egyházi énekkar által rendezett 3 bál jövedelme 112 frt, Stoll Béla nagybányai ügyvéd 100 frt, Vas Mihály 25 frt, Filep Gábor 10 frt. Pótlólag még ajánlottak Derecskei Sándor, Tót István, Huszti Sándor, Barna József, id. Fekete Sándor, Péres Sándor, Albi József, Derecskei Lajos, Gutkár Józsefné 5—5 frtot, Vári Sándor 25 frtot, ifj. Székely József 10 frt, Vas József 10 frt, Mezei Ferencz 8 frt, Stoll Gábor 10 frt, Szilvási Imre 20 frt, özv. Lázár Jánosné sz.-váraljai lakos 20 frt, id. Szilvási Károly 25 frt, Kató Dániel 30 forintot, Kocsi Pál 5 frt, a hivek az építkezéshez az anyagot ingyen fuvarozták, különösen nagy buzgalmat fejtett ki az építkezés körül Szilvási Imre építtető gondnok. A misztótfalusi hivek 811 forintot adakoztak. Papoleczy Zoltán lelkész fáradozásai következtében begyűlt 2442 frt 80 kr., a toronyépítés, templom javítás 5 ezer forintba került.

4. Sz.-Váralja, építkezési alaptőkéül Benkő György hagyott 1000 forintot. Ugyan az egyházi adóalapra hagyott 500 forintot. Ugyanannak 10 iskolás gyermek tandíjmentessége, tanszerekkel ellátásának kötelezettsége mellett, a tanítói fizetés emelésére egy 6 vékás telek használatát a mely telek 300 frtra értékelhető. Ugyannak az egyház közszükségeinek javára hagyott 11 hold letarolt erdő, mely 330 forintig terjed. Harangalapra a múlt év folyamán tett régibb és újabb ajánlatok közül befolyt Ujfalussy Miklós urtól 150 frt, Segélyegylet részéről 40 frt, Szilvász Dánieltől 10 frt, Sólyom Zsigmond, Hodász Károly, Sólyom Mihály, Szilvász György, Szilvász Antal, Pápai Dániel, ifj. Porcsalmy József, Szilágyi Imre, Regenyi András, Lugosi István 5—5 forintot, 5 forintnál kisebb adományokból gyűlt e czélra 164 frt 95 kr. Ehez adott Lázár Jánosné urnő 100 frtot; ugyanazon urnő egyházi adóalapra 50 frtot, az egyházi énekkarnak szintén 50 frtos alapítványt tett. Az egyházi énekkar iskolai padok készítésére adott 25 frt 43 krt. Több egyháztag az egyházi telek előtti árok kitisztítására adott 5 frt 40 krt. Azonkívül egyházi énekkar egy hangverseny tiszta jövedelmét templom javítási alap javára a segélyegyletbe, egyház részére gyümölcsozás végett letett 127 forintot. Befolyt adakozásokból 2775 forint 78 kr. templomjavítási alap 127 frt.

5. Apa. Nagyságos Szentiványi Gyuláné Bernáth Berta urnő egy 175 frt értékű szószék terítőt adott, Kató Gáborné Székely Eszter

18 frt értékű keresztelési edényt adott. 24 öl fát vágta a hívek s a cser befuvarozásával 36 forintot kerestek, 12 hold földet 3 szántással megmunkáltak mintegy 60 forint értékben, 12 öl cserfa beszállítással 30 forintot kerestek. Szentiványi Gyula főgondnok ur az egyháznak 1 mm. tisztabuza vető magot adott.

6. Patóháza, nem adakozott senki.

7. Hirip, orgona alapra kántálással gyűjtöttek 20 forintot; e czélra tartott 2 bál jövedelmezett 64 frtot és 68 krt. Szabó Mihály ombodilakos adott 5 frtot.

8. Szatmárhely, Erdei Sándor hagyatékából kapott egyház 29 frt 60 krt.

9. Ombod. N. Székely Mihály a legelőbér felülegéből adott 50 frtot, bál mulatsággal 95 forintot, hívek fuvarozással 80 frtot kerestek egyháznak.

10. Pálfalva. De Gerandó Atilla, édes anyja emlékére 180 frtértékű hármónikát készíttetett az imaházba.

11. Krassó. Az urasztalát egész éven át kenyérrel, borral özv. Parlagi Lászlóné látta el.

12. Nagykoles, különböző czélokra 50 frt adakozás történt.

13. Kiskoles, a magtár alapra 5 köböl tengerit adtak a hívek, karácsonykor egy bál 27 frt jövedelmet adott.

44. Pettyén, közmunkával 29 frtot, bállal 27 frtot szereztek.

15. Kis-Peleske, aratási munkával hívek 65 frtot kerestek éven át az urasztalát egyesek kenyérrel látták el.

16. Méhtelek. Aratási munkával egyház részére 59 frt 94 kr, a közalap megváltására 14 frt 89 krt kerestek, gyűjtés rendeztetvén bejött 24 frt 89 krt. Grózinger Abrahám az iskolának 1 frtot adott, az urasztalát hívek kenyérrel látják el.

17. Tiszta-Berek. Köz munkával hívek 133 frt 20 krt kerestek, éven át kenyérrel az urasztalát ellátták.

18. Kishodos. Bak István 5 izben, ifj. Kelemen Ignác egy alkalommal az ur asztalát kenyérrel látták el.

19. Nagyodos. Kántálásból bejött 16 frt 63 kr, aratási munkával keresett egyház 61 frt 50 krt. A toronyalapra aláírtak 230 frtot, toronyalapra lelkész gyűjtött 600 frtot, az urasztalát éven át Gyujtó Ferencz látta el.

20. Garbólez. Török Lajos hódmezővásárhelyi tanító és neje Horváth Karolin egy diszes keresztelő medenczét ajándékozotak. Tóth Kálmán ur egy darab földet adott, melyben 18 köböl zab termett, munka vállalással keresett egyház 33 frtot.

21. Kispalád. Az urasztalát éven át többen kenyérrel látták el.

22. K.-Szentmárton. Meleg György, Deme Mihály többed magával kántálással 10 frt 30 krt kerestek. az Urasztalát éven át özv. Márkus Imréné urnő látta el.

23. Udvari. T. Szőke Barna ur az Urasztalára éven át kenyeret, T. Papp Gyula ur bort adott.

24. Berend. Harang alapjára hivek 143 frt 30 krt adakoztak. Pándi Istvánné Csoma Juliánna az Urasztalára egy abroszt adott 5 frt értékben.

25. Homok. T. Kanizsai Zsigmond szatmári lakos, szülőföldje iránti kegyeletből a homoki egyháznak egy 70 kilós, 40 kilós öntött vas koronával ellátott, g hangu harangot adott 140 forint értékben. Kántálással 1 frtot, báltartással 22 frt 16 krt kerestek.

26. Szárazberek báltartással 43 frt 64 krt szerzett.

27. Mikola. Az urasztalát kenyérrel egyesek, borral Galgóczy Jenő ur látja el. A képviselőtestület iskolai alapra 50 forintot adott egyháznak.

28. Batiz. A debreczeni egyetemre gyült 24 frt. Egy egyháztanuzási díját 1 frt 50 krt, T. Papp Dezsőné 2 frt 50 krt, T. Fényes Elek a magtár gyarapítására 4 v. búzát adott. Bonta István honvéd százados a szokásos 5 forintot ez évben is megküldte; az Urasztalát kenyérrel, borral Jakó Pál ur látja el.

29. Egri. Magos Elekné sz. Kádár Eszter egy 42 frt értékű urasztali poharat, Csali József 2 frt, Önségélyző népbank egy 8 frt értékű tékát, id. Kádár Miklós 10 frt, az olvasó-egylet és dalárda 6 frt, Magos Ferencz lelkész 25 frtot adtak egyháznak.

30. Sárköz. Báró Vécsei József ő méltósága a lelkészi lak, istálló cserepzsindejes tetejét saját költségén kijavíttatta. Br. Vécsei Józsefné ő méltósága az iskolás gyermekeknek néhány tankönyvet adott, az igavonó jószággal bíró egyházhivek egyháznak 68 frt 60 krt adtak, melyből 26 frt 60 kr. jött be.

31. Adorján. T. Papp Kálmán törvényszéki bíró ur adott 5 forint, Sepsy Sándor 2 frtot az iskola részére.

32. K.-Remete. A község 6230 frtot ajándékozott egyháznak.

33. Avasujváros. Három ízben tartott bál jövedelmezett egyháznak 158 forintot.

34. A macz 982 frt 68 kr váltó adósságot fizetett ki.

Megnyugvással értesül közgyűlésünk egyházi életünk mindenik ágában feltüntetett haladásról, különösen örömmel

veszi tudomásul azon buzgó áldozatkészséget, mely több egyházainkban lélekemelőleg nyilatkozik, s midőn a kegyes adakozókat jegyzőkönyvében részletesen megörikiti, egyszersmind utasítja főjegyzőt, hogy a rendes gyakorlat szerint a nagyobb adományokért külön levélben is fejezze ki egyházmegyei közgyűlésünk hálás köszönetét.

7. sz. Esperes ur kétszeres fájdalomtól áthatva tesz szomorú jelentést egyházmegyénk egyik reményteljes ifju lelkészének Sepsy Géza-nak haláláról, ki pályája kezdetén a mult év utolján dőlt ki az élők sorából.

Méltó részvéttel veszi tudomásul közgyűlésünk Sepsy Géza adorjáni ifju lelkész halálát, ki oly szép reményekre jogosító életpálya kezdetén hagyá el e földi hazát, s emlékezetét kegyelettel örökíti meg jegyzőkönyvében.

8. sz. A közelebbi egyházmegyei gyűlés óta felmerült belhivatalnoki változásokról esperes ur következő jelentést teszi:

Az üresedésbe jött adorjáni lelkészi állomás ideiglenes betöltése s a lelkészi szolgálatok teljesítése végett kiküldöttem Gál György végzett theologus ifjut, természetesen püspöki engedély és felhatalmazás mellett.

Batizról Szondy István oklevél nélküli tanító eltávozván, helyére K.-Remetéről Imre Károly okleveles tanító választatott s erősített meg. K.-Remetének tanítói hívhatási jog megadatott, de még ez ideig tanító nincs. Lázáriból Csecskedi Károly az ugoesai egyházmegyébe távozván, helyette Dobrossi Lajos III-ad éves képezdész bocsáttatott ki püspöki engedélylyel, ki is ideiglenes minőségben általam megerősítve lett. Sárközről Czirbusz János tanító eltávozván, helyette Szexsin Antal képesített tanító választatott meg, s miután bizonyítványai rendben valának, a választás megerősített. Szinér-Váraljára, mint már a mult év őszén tartott egyházmegyei gyűlés alkalmával említettett, Ányos Miklós helyett Végh Gábor okleveles tanító választatott meg, de csak évi próba időre, most már a díjlevél számára megerősítve kiadatott. Pálfalváról Kádár Ferencz tanító eltávozván, helyette d.apátii okleveles tanító Huszár Benedek vétetett be. Amacson Szabó József tanító lemondott, helyette Jáнки Viktor szalacsi kisebb fitanító választatott meg, oklevele nincs, de igazolványa van. Nagy-Kolcsón Szabó Bertalan lemondott, helye még ez ideig betöltve nincs; Uszkából Laki Károly tanító a beregi egyházmegyében nyervén alkalmazását, eltávozott, helye szinte üresen áll. Sz.-Kóródról Rózsa Ferencz tanító D.-Apátiban nyervén

meghívást, lemondott, a kóródi egyház n.-hodosi tanító Molnár Zsigmond választotta el, a n.-hodosi tanítói állás még ez ideig betöltve nincs. Rózsa Ferencz tanító azon kötelezettségének, hogy oklevelet szerezzen, nem tevén eleget, csak ideiglenes minőségben hagyott meg Apátiban szeptemberig. Szatmárhegyi tanító Kolumbán Sándor testi gyengesége miatt nem lévén képes tanítani, kérésére megengedtem, hogy a debreczeni képezdéből saját terhére bizonyos Petyke Pál nevű ifjút kihozzon. Végül jelentem, miszerint a múlt évben tartott tanító képességi vizsgán két tanító, névszerint Imre Károly és Kolumbán Bertalan jelent meg, kik közül az első a vallásból a pótvizsgát letette, a második azonban a vizsga előtt oly rosszul lett, hogy orvos által lett a vizsgatételtől eltiltva, s így eredménytelenül jött vissza.

Az esperesi intézkedések helyesléssel vétetnek tudomásul.

9. sz. Az egyházmegyei látogatás alkalmával felmerült tapasztalatokból kiindulva, javaslatba tétetik, miszerint az egyházak ingó vagyonának kezelése oly szabatossággal vitessék, hogy annak helyzete ugyan év végén, mint bármely időpontban tisztán és biztosan áttekinthető, tehát ellenőrizhető legyen; másfelől a tanítás fejlesztésére kívánatosnak jeleztetett, hogy a tanügyi bizottság tagjai az iskolákat látogassák, különösen a helyi felügyelet legyen szorosabb és figyelme terjedjen ki arra, hogy az egyházmegyei tanterv keresztül vitessék s az abban kimutatott tananyag, minden tanító által lehetőleg feldolgoztassék.

A kettős indítvány elfogadtatván, annak mindkét részének foganatosítása az illetők és egyházak előjáróságainak figyelmébe és gondoskodásába ajánltatik, egyszersmind jövőre felkéretnek az egyházlátogató küldöttségek, hogy különösen a felmerülő hiányok körül szerzett tapasztalataikról s azok orvoslási módjáról, jegyzőkönyveik végén általánosságban szíveskedjenek véleményt adni.

10. sz. Ferenczy Gyula lelkész indítványba teszi, hogy miután a terjedelmes esperesi jelentés felolvasása, az ügyek tárgyalásának hátrányára, tanácskozási időnk jó részét igénybe veszi, időnyerés szempontjából, de meg az esperesi jelentés különösebben is érdekelvén egyházi közönségünk ügybuzgalmát: jövőre tudomásvétel és emlék gyanánt az esperesi jelentés külön lenyomatban osztassék ki a gyűlési tagok között.

Mint önálló indítvány jövő egyházmegyei gyűlésünkre tűzetik ki tárgyalásra.

11. sz. Az egyetemes lelkészi értekezlet beterjesztett jegyzőkönyvében azon kérelmének ad kifejezést, hogy a belhivatalnoki díjlevelek

rendeztessenek, a termények és szolgáltatmányok, melyek eddig is legtöbb surlódásra adtak alkalmat, pénzértékre átváltoztatását a felsőbb egyházi hatóság rendelje meg. Addig is azonban, míg ez kivihető lenne, az életneműeknek súly szerinti fizetését hozza javaslatba, úgy hogy egy régi köből buza 100 kilogramnak számítassék.

Egyházmegyei közgyűlésünk az egyetemes lelkészi értekezlet ohajtását teljesen osztja és felhívja az egyházi előljáróságokat, hogy belhivatalnokokkal egyetértőleg igyekezzenek a díjlevelekben szereplő terményeknek és szolgáltatmányoknak pénzértékre átváltoztatását eszközölni; addig is, míg ez végrehajthatnák, a javaslatot elfogadva határozatilag kimondja, hogy a termények súly szerint számíttassanak, egy régi köből buza és tengeri 100, rozs 90, zab 50 kilogramnak vétetvén, és utasíttatnak az egyházak a szükséges súly mérlegek beszerzésére.

A gyűlés minden más tagja elfogadván e határozatot, Szeőke Barnabás világi tanácsbíró ur ez ellen merev állást foglalva, egymagában fellebezi az egyházkerületre.

12. sz. Beterjesztetett Ferenczy Gyula lelkész urnak a belhivatalnoki fizetések rendezésére s általában az egyházi adózásra és vagyonkezelésre vonatkozó, az egyházmegyében is körözött és lapokban ismertett, tervezete.

Elismeréssel fogadja közgyűlésünk Ferenczy Gyula lelkész urnak nagy odaadással kidolgozott s ügyszeretettől áthatott munkálatát, melyben egyházi adózás alapjául a személyes adóval kombinált birtokaránylagos adózást hozza javaslatba, egyszersmind az egyházi vagyon rendezése és kezelése új módja van ajánlva. Egyfelől egyházaink s belhivatalnokaink birtokában és használatában levő javadalmaknak szabatos összeírása, másfelől a beszerzett adatok alapján a tervezet elbírálására, s általában e nagyfontosságú kérdésben véleményadásra egy nagy küldöttséget biz meg közgyűlésünk, névszerint Szeőke Barna tanácsbíró ur elnöklete alatt Böszörményi Zsigmond, Gergely Károly, Torday Imre, Szél György, Bajnóczy Géza, Ferenczy Gyula, id. Böszörményi Sándor, Molnár Lajos és Hajdu Zsigmond urakat, felkérvén a bizottságot, hogy munkálatát az egyházmegyei következő gyűlésre terjessze be.

13. sz. Ugyancsak a lelkészi egyetemes értekezlet azon előterjesz-

tést teszi, hogy mivel az egyházmegyei nyári gyűlésre beadni szokott közalapi, rendkívüli állami és reform. segélyegyleti segélykérvények azon alkalommal az idő rövidsége miatt alaposan el sem bírálhatók, de másfelől a bizottság tagjait a gyűlési rendes tárgyalásokról is elvonják: a jelzett kérvények gyűlés előtt 8 nappal egy állandó bizottságnak adassanak ki megbirálásra, hogy így a gyűlésre már kész munkálat legyen a tárgyalás alapja.

Közgyűlésünk egészen helyesli az egyetemes lelkesítő értekezletnek a segélykérvények elbírálására vonatkozó javaslatát, egyszersmind felkéri az elnökséget, hogy az állandó bizottság tagjainak megválasztását még e gyűlés folyamán szíveskedjék végrehajtani, hogy így már jövőre a kellő időben beterjesztett segélykérvények e bizottság által megbiráltan terjesztessenek be az egyházmegyei gyűlésre. E bizottság tagjaiul 3 évre Balogh István, id. Bösörményi Sándor tanácsbíró és Sinka Lajos tanító egyesületi elnök urak meg is választatnak.

14. sz. Az egyházmegye tanügyi bizottsága beterjeszti Sinka Lajos tanító egyesületi elnöknek a tanítók fizetésének rendezésére vonatkozó véleményét s azon indítványát, hogy:

1-ör. Mondja ki a nagybányai ev. ref. egyházmegye, miszerint népiskola tanítóinak fizetési minimumát 400 frtban szabja meg, s a hol ez a fizetés az egyházak szegénysége miatt ki nem szolgáltatható ott mindenütt államsegélyt vesz igénybe oly összegben, melylyel az egyház által teljesített törzsfizetés 400 frtra kiegészíthető.

2-or. A jelenleg gyakorlatban levő tanítói fizetések pénzértékben való megállapítása végett bizottságokat küld ki, mely bizottságok a helyszínén megjelenvén, írják össze és számítsák pénzre az egyházak által teljesített fizetést.

3-or. Oly helyeken, hol a tanítói fizetés csekélyisége nagymérvű államsegély igénybevételét tenné szükségessé és ez által az egyháznak iskolára való befolyása semmivé tétetnék: a jövő iskolai évtől kezdve beszünteti az iskolát, s a létező iskola alapot megtartván, külön számadás terhe alatt az egyház kezelésébe adja.

4-er. Az államsegély igénybevétele minden iskolánál esetről-esetre bírálendő el és pedig úgy, hogy a tanügyi bizottság véleményének meghallgatása mellett az egyházmegyei közgyűlés dönt véglegesen ily ügyekben.

Méltányló elismeréssel veszi tudomásul közgyűlésünk Sinka Lajos tanító-egyesületi elnök urnak a tanítói

fizetések rendezésére vonatkozó, alaposan indokolt és terjedelmesen kifejtett nézetét, s különösen felhívja azon egyházak előljáróit, hol a fizetés oly csekély, hogy az állam segélyét igénybe kell venni, hogy egyházi főbb hatóság jóváhagyása alá terjesszék iskola ügyök rendezését. Nagyrészen ugyan az egyházkerületi gyűlés 419/893 számú végzése megadja a népiskolákra vonatkozó intézkedések utasításait, de mégis szükségesnek találja közgyűlésünk annak kinyilatkoztatását, hogy a tanítói fizetésnek 400 frt minimumra emelését határozatilag kimondja és állami segélyezés útján is óhajtja, s erről a főtiszteletű egyházkerületi gyűlést jegyzőkönyvi uton tisztelettel értesíteni határozza.

15. sz. Olvastatott a tanügyi bizottságnak Hajdu Zsigmond, Zágonyi György, Nagy Elek és Gergely Károly körlátogató tagok jelentései alapján következő betérjesztése:

a) A garbolczi egyház előjárósága a tanügy érdekében kifejtett buzgóságáért, — hogy iskoláját diszesen rendbe hozta, minden szükséges eszközökkel ellátta, — jegyzőkönyvi kivonatban elismerést és dicséretet nyer.

b) A mikolai egyház előjárósága esperes ur által külön is megkeresendő, hogy egy leánytanítói állás szervezésén, mint égető szűkségen munkálkojdék s annak létesítését bármi uton módon ösmerje előadázhatlan kötelességének.

c) Szárazberek előjárói intetnek, hogy a tankönyvek beszerzése körül minden lehető megtenni buzgólkodjanak.

d) Baló András és Horváth Pál kispaleskei tanító ügyében esperes ur és az egyházmegye közgyűlése is megkerestetik, hogy sürgősen intézkedvén nevezett tanítók nyugdíjaztatása ügyében mindent megtenni sziveskedjék, hogy elvalahára az egyházak tőlük szabadittassanak meg és egy egész emberöltő ne legyen kitéve azon szomorú sorsnak, hogy teljesen nevelés és tanítás nélkül növekedvén fel, mások gunytárgyai és bábjai legyenek.

e) Rozsályi lelkész-tanító esperes ur által komolyan intendő, hogy a tanításból jövőre lelkiismeretet csináljon s legalább kielégítő eredményt mutasson.

f) Kishodosi lelkésztanítótól közgyűlésünk többet várna, esperes ur által szorgalmazandó.

g) A nagy-hodosi egyház előjárósága utasítandó, hogy iskola udvarán a gyermekek részére árnyékszéket építsen, mert a jelenlegi

helyzet a külön nemű növendékek szemérmét sérti. Ismerje azért előljáróság a dolgon változtatni elengedhetetlen és sürgős kötelességének.

h) A krassói és apai körből semmi jelentés sem érkezett. Sinka Lajos tagtárs jelenti, hogy látogató társa Kálmán Sándor többszöri felkérésre sem teljesítette kötelességét, s így maradt el az iskolák meglátogatása, pedig benne minden kétséget kizárólag meg volt a jóakarát és ügybuzgóság, s így magát alaposan kimenti. Közgyűlésünk Sinka Lajos előterjesztését azon kijelentéssel veszi tudomásul, hogy személyét illetőleg az ügybuzgóság és jóakarát felől semmi kétséget nem táplál, s midőn a mulasztásért a hanyag iskola látogatókat úgy a krassói, mint az apai körből megrója: akkor egyszersmind Sinka Lajos tanítót felkéri, hogy jövőre az iskolákat, ha magában is, látogassa meg.

A tanügyi bizottság gyűlésének beterjesztését amidőn egyházmegyei közgyűlésünk tudomásul veszi, egyszersmind felkéri esperes urat, hogy a bizottság határozatainak érvényesítését elnöki befolyásával keresztül vinni sziveskedjék.

16 sz. A tanügyi bizottság hivatolt jegyzőkönyve 4. száma alatt elfogadott azon indítványt, hogy az iskolai évváró vizsgák körlátogatók jelenlétében tartassanak meg megerősíttetni kéri.

A mennyiben közgyűlésünk többségének véleménye szerint azon intézkedés, hogy a körlátogatók az iskolai évváró vizsgálatokon jelen legyenek, egyfelől az idő beosztás miatt kivihetetlen, másfelől bizalmatlanságot tüntet fel a helybeli lelkész iskolaszéki elnöksége ellen: ennél fogva a tanügyi bizottság határozata meg nem erősíttetett.

17. sz. Ugyanazon gyűlés jegyzőkönyvének 7. sz. a. a tanügyi bizottság tagjainak — mandátumok lejárván — testületi lemondását esperes ur által határozatilag beterjeszti.

Egyházmegyénk közgyűlése beismerésével annak, hogy a 6 éves választásból folyó lemondás szabatos, ismételten felkéri, illetve megválasztja egyhangulag újból az egyházmegye tanügyi bizottság tagjait, azonban a jelenlevő tagok ismételt lemondása következtében az új választás elrendeltetett.

18. sz. Az apai lelkész khárta ujitási ügyében esperes ur a főt. püspöki hivataltól december 4-én 2520/893. sz. a. azon utasítást vette, hogy Kató Ferencz és társainak panaszára az egyházmegye véleményét terjessze be.

Egyházmegyei közgyűlésünk tudva azt, hogy az apai egyház hivei Kató Ferencz izgatása folytán örökös pártos-

kodó háborgásban vannak, s nem lehetne oly törvényes intézkedést tenni, melyben egyik vagy másik fél sérelmet ne keresne, minthogy az új khárta alakítás a réginek tarthatatlansága miatt feltétlenül szükséges; továbbá mivel annak készítésében egyházi törvényeink szem előtt tartattak és az egyházmegyei küldöttség által is helyeseltettek annak tételei; és végre minthogy felfolyamodók azon kifogása, hogy míg addig csak 4 fizetési osztály volt, most pedig 10 van — épen az igazság és méltányosság előnyére szolgál: felfolyamodók kérelmét figyelmen kívül hagyva, egyházmegyénk 84/893. számú határozatát fentartja, s az apai egyház belhivatalnokainak új díjleveleit helyben hagyja és megerősítés végett a főtiszteletű egyházkerületi gyűlésre ismételten felterjeszti.

19. sz. Egyházmegyénk 38/893. sz. a. megbízott küldöttsége apai lelkész Bartha Mórnak a lelkészi díjlevél tartalma és a tényleges bérkivetés mennyisége között felmerült és több évről követelésbe tett különbözetet megvizsgálván, azon javaslatot terjeszti be, hogy a lelkész által tulbecsült életnemű értéke méltányos árban 4 évről összesen 206 frt 55 krban, a kaszáló munkáltatási kárpótlása 80 frtban, s így az egész követelése lelkésznek 286 frt 55 krban állapíttassék meg.

Egyházmegyei gyűlésünk a bizottság munkálatát illetve, javaslatát elfogadva 1889—93. tehát 4 évről az akkori presbyterium és gondnok felelősségének kimondásával, Bartha Mór apai lelkésznek a díjlevél tartalma és tényleges kivetés különbözetéből felmerült 286 frt 55 kr. követelését megállapítja.

Ezen határozat ellen Kató Ferencz és társai felelőbbit jelentenek be.

20. sz. Az adorjáni egyház lelkésze elhalálozása folytán új lelkészválasztásra kér engedélyt, indokul felhozván, hogy idegen felekezetek között él, Sárköztől távol van; nagy fizetést ugyan nem adhat, de lelkészei mindenkor tisztességesen megéltek, békességben voltak és most remény van, hogy a lelkészi javadalmak felülről is segélyeztetni fognak.

Méltányolva az adorjáni egyház híveinek indokait, elismerve békés életfolyamán tanúsított vallásos buzgóságát, kivételiesen megadja közgyűlésünk az új lelkészválasztásra kért engedélyt; felhatalmazván az esperesi hivatalt a pályázat kihirdetésére, illetve a további törvényes eljárásra.

21. sz. Az egyházmegye 61/893. sz. a. kelt határozatában az évi államsegély kiosztás újabb módozatának javaslata egy bizottságnak

adatván ki véleményezésre, a kinevezett bizottság beterjeszti munkáját, mely szerint két tag a mostani rendszert pártolja; egy tag azon lelkészek részére, kiknek javadalma a 450 frtot el nem éri, a javadalom emelésére tökékepzést ajánl; a tanítók közül, a kiknek fizetése 250 frtot meg nem haladja összeirandók és 3 éves cikluson át felváltva segélyezendők; az egyházak közül 12 leggyengébb kiválasztandó és 3 csoportban szintén felváltva részesítendő segélyben. Egy bizottsági tag ismét azon lelkészeket óhajtja segélyezni, kiknek fizetése 450 frtot, tanítók közül azokat, a kiknek fizetése 250 frtot nem haladja, az egyházak közül a IV. osztályukat kívánja segélyezni az összeg egyenlő mérvű kiosztásával.

Sajnálattal értesül közgyűlésünk a bizottság tagjainak egyháztól eltérő véleményéről, s bár óhajtana a segély kiosztás kérdését úgy intézni el, hogy az mindenkire megnyugtató legyen, de a mint látszik, ez alig lehető: ennél fogva a többség véleményét elfogadva a mostani rendszert továbbra is fentartandónak határozza.

22. sz. Az egyházmegye 25/893. számú végzésében ugyanazon küldöttség a központi gyűlés tartás költségeinek előállítása és kezelésére nézve hivatván fel vélemény adásra, javasolja, hogy az egyházmegye közpénztárába minden egyház e célra az egyházmegyei adóval egyenlő mennyiséget fizessen, s ez összegből gyűlés alkalmával a lelkészek 5—5 frtot, a képviselők 3—3 frt általányt kapjanak, a fuvar költségét pedig viseljék az illető egyházak. E javaslat pótlásául egyik bizottsági tag a fentebbi mód alkalmazásánál előfordulható 46 frt hiány fedezetül minden egyháztól e célra 1—1 frt személyadó bevételét ajánlja.

A bizottság javaslata a pótvajaslal mellőzésével elfogadatik, mert az eshetőleges hiányt a gyűlésen meg nem jelenők távolmaradása elfogja oszlatni; s midőn közgyűlésünk az egyházmegyei adóval egyenlő gyűléstartási költség fizetését megállapítja, s a tavaszi központi gyűlés alkalmával e pénztárból a lelkészeknek 5—5 frt, képviselőknek 3—3 frt általány kiadását jóváhagyja: egyszersmind azt is határozatilag kimondja, hogy ezen intézkedés már a jövő tavaszi gyűlésen életbe lép.

23. sz. Tisztaberekről az egyházmegyei gyűlés 30/893. sz. határozata ellen Szabó Mihály és társai fellebbeztek, de az ügyiratokhoz a belhivatalnoki díjlevelek nem lévén csatolva, a mulasztás pótlására tolyamodók a püspöki hivatal által utasítottak.

A belhivatalnokok díjleveleinek melléklésével az ügyiratok

a főt. egyházkerületre terjesztetnek fel, megjegyezni kívánja azonban közgyűlésünk, hogy felfolyamodók ügye sincs összefüggésben a belhivatalnokok fizetésével, amennyiben egyházi közmunka kirovása ellen panaszkodnak, e kérdés pedig az egyháztanács intézkedési hatáskörébe tartozik.

24. sz. Tisztaberki lelkész Bodor Pál az egyházmegye 90/893. számú határozatának világosabb és az általa felhozott Szoboszlay Sándor egyháztag irányában tüzetesebb alakban leendő kifejezését kérelmezi.

A mennyiben a tisztaberki egyháztanács 1890. évi szept. 7-én tartott gyűlése jegyzőkönyvében határozottan ki van fejezve, hogy egy egész urbéri illetőséggel bíró egyháztag 6 véka tiszta buzát, egy szekér szénát és 16 krt tartozik fizetni: méltányosnak, sőt kedvezményesnek tartja közgyűlésünk azt, hogy egy több száz holddal bíró egyháztag 1 és $\frac{1}{2}$ annyi fizessen; ennél fogva a Szoboszlay Sándor egyháztagra kivetett 9 véka buzát, 1 és $\frac{1}{2}$ szekér szénát és 24 krt tevő egyházi adót, illetve lelkészi illetményt helyben hagyja, s ez arányban a tanítói fizetést is megállapítja.

25. sz. Az alispáni hivatal 16515/893. sz. alatt értesíti az esperesi hivatalt, hogy a homoki lelkész sérelmi ügyében vizsgálatat Csaba Adorján főszolgabíró bizta meg 1360/893. sz. alatt, és azt 16225. sz. alatt megsűrgette.

Miután ezen ügy körül kétségtelenül kitűnik a polgári hatóság mulasztása abból, hogy 1893. szept. 22-én az illető alispán ur arról értesíti az esperesi hivatalt, hogy hozzá mindeztideig nem érkeztek ez ügy iratai, holott kitűnt aztán, hogy már áprilisban megkapta s április 22-én ki is küldte a szolgabírói hivatalnak. — Sajnálattal veszi közgyűlésünk tudomásul, hogy ezen sérelmi ügy mindaddig el nem intéztetett, s lelkészi testületünk hivatali állásának tisztessége megőrzése végett kénytelen ez ügyben esperes ur útján a belügy-minisztériumhoz fordulni panaszával.

26. sz. Rozsályból Lázár Sándorné sz. Ujhelyi Laura urnő panaszt tesz az esperesi hivatalnál arról, hogy Sarkady Mihály lelkész jogtalanul követel rajta évenként 5 véka buzát. Lelkész hivatkozik a presbyterium intézkedésére, melyben ki van mutatva, hogy ezen követelés jogos, amennyiben régi gyakorlat szerint egy egész telkes gazda 9 véka buzát fizet 50 köblös föld után, Ujhelyi Laura urnőnek pedig 80—90 hold földje van. Nevezett nő arra is hivatkozik, hogy ezelőtt

2 és $\frac{1}{2}$ véka buzát fizetett, azt teljesíti ezután is, de oly birtok után, melynek évi haszonbére 300 frt, többet nem fizet, inkább vallását is elhagyja. A szolgabíró a behajtást nem hajlandó foganatosítani, míg egyházi hatóság által ez ügy meg nem vizsgáztatik.

Azon időről, míg Ujhelyi Laura urnő vitáium ezimen ezen birtoktól haszonbért fizetett az 5 véka buza nem követhető, de mióta egészen birtokolja, illetve annak haszonbérét ő élvezi, méltányosnak tartja közgyűlésünk, hogy fizesse, és sajnálatát fejezi ki a felett, hogy ily csekélynek mondható anyagi érdekért egy református mivelő nő vallását és egyházát elhagyni kész. E tárgyban esperes ur a további intézkedéssel megbizati.

27. sz. A batizi egyház előjárósága beterjeszti az öt év előtt egyházmegyeileg megerősített lelkészi és tanítói fafizetés megváltását tárgyzó határozatát, kitüntetésével annak, hogy lelkésznek akkori 50 frt váltsága most 60 frtra, tanítónak 36 frtról 44 frtra felémeltetett, s kéri ez újabb egyesség megerősítését.

A batizi egyház hiveinek méltányos és nemes áldozatkésztséget tanusító határozatát egyházmegyei közgyűlésünk elismerés nyilvánítása mellett 5 évre készséggel megerősíti.

28. sz. Hajdu Zsigmond egyházmegyei közalap-kezelő jelenti, hogy Virág Mihály erdődi főgondnok már évek óta panaszolja, miszerint Nagy Ákos főszolgabíró és Eszlári Elek körjegyző urak a rájuk kivetett közalapi adó fizetését határozottan megtagadták, s nevezett főgondnok ez ügyben az egyházmegye erőlyes intézkedését kéri.

Megütközéssel értesül közgyűlésünk arról, hogy épen mivelő s közigazgatási tisztviselő egyháztagok tagadják meg ezen országosan jótékony hatású intézétünk fenntartására kivetett csekély évi adót, s utasítja az erdődi fiók egyház előjáróit, hogy Nagy Ákos és Eszlári Elek urak közalapi adóhátrányuk mennyiségének kimutatását jelen jegyzőkönyvi számmal küldje be egyházmegyei gondnok ur ő méltóságának, a kit bizalommal kér fel arra, hogy az alispáni hivatal által e hátrányok behajtásáról gondoskodják.

29. sz. A lászári-i egyház a haladó kor intő szózatát meghallgatva s a tanítók fizetésének országos rendezését figyelembe véve, más részről iskolájának függetlenségét megörzendő, elhatározta, hogy az énekező tanító fizetését, a mely eddig 227 frt értékben leginkább földből és terményekből állott, — 300 frt készpénzre változtatja, s a tanító

használatában levő földeket az egyház kizárólagos telekkönyvi tulajdonába óhajtja venni, kimutatván, hogy az új fizetésre elegendő alappal rendelkezik. Ugy az egyház óhajtásának, mint a helyi viszonyoknak megvizsgálására esperes ur Hajdu Zsigmond és Jakó Endre egyházmegyei aljegyző urakat kiküldte, a kik jelentésükben elismeréssel tesznek bizonyosságot a lázári-i egyház hiveinek iskolájuk iránt tanusított felekezeti féltékenységről és áldozatkész buzgóságáról, s a fizetés megváltoztatásának, illetve felemelésének megerősítését, és a tanítói földeknek az egyház czimére leendő telekkönyvi átruházásának engedélyezését készsággel pártolják.

Egyházmegyei közgyűlésünk a lázári-i egyháznak iskolája felekezeti jellegének megőrzésére és a tanügy emelésének érdekében hozott áldozatkésztségét elismeréssel veszi tudomásul, s a 300 frt készpénzt biztosító újonnan kiállított díjlevelet jóváhagyja; a tanítói földek haszonbéréből és az egyház 6700 frtnyi tőkepénzének jövedelméből felajánlott biztosítékot elfogadja, s az új díjlevelet 4 példányban megerősítés végett a főt. egyházkerületi gyűlésre felterjeszti.

A tanító által eddig haszonélvezett földeknek telekkönyvileg az egyház örök tulajdonába leendő átíratásához, — bár minden kétségen kívül áll, hogy annak tulajdonosa eddig is az egyház volt, — de minden felmerülhető aggály eloszlátása végett készsággel hozzájárul és azt engedélyezi.

30. sz. Olvastatott az egyházkerület 418/893. sz. jegyzőkönyve, melyben azon határozat van, hogy a tanítói képességi vizsga egyházkerületünkben a jövő évtől kezdve két ízben, ápril hó elején és augusztus végén fog tartatni.

Bár ezen határozat már esperesi körlevél által is köz tudomásra hozatott, még is közgyűlésünk szükségesnek látta ez alkalommal ismételtén a tanítói kar, és egyházak figyelmébe ajánlani.

31. sz. Az egyházkerületi gyűlés 419/893. sz. határozatában 5-ik pont alatt a nagyszalontai egyházmegye indítványozására kimondja, hogy az iskolákra vonatkozó adatok gyűjtésére szánt táblázatos ıvek rovatára nézve nyilatkozatra minden egyházmegye felhivatik.

Amennyiben egyházmegyénk is meggyőződött arról, hogy a népiskolai adatok összeírására eddig használt gyűjtőıvek igen sok felesleges adatokat tartalmaznak, mi által a kimutatás szabatossága és egyöntetősége nagyon szenved: a gyűjtő

ívek rovatainak, különösen népiskoláink viszonyaihoz való alkalmazását szükségesnek találja, és az egyházmegyénkben közelebbi egyházlátogatáskor már használatba vett II. számú „Népiskolai adatok“ czimű ívének rovatait eléggé kimerítőnek és czélszerűnek tartja, ennél fogva megbizza főjegyzőt, hogy a rovatok kimutatását e jegyzőkönyvi számhoz mellékelten terjessze fel.

32. sz. Olvastatott az államsegély osztó bizottság Ombodon tartott gyűlésének jegyzőkönyve a következőkben:

1-ör. Felvétellett a lelkészek részéről beterjesztett kérvények elbírálása. Folyamodott tizenegy lelkész és pedig: Pásztor István, Gál Péter, Hajdu Albert, Papoleczy Zoltán, Barkász Bálint, Kovács Zsigmond, Kürthy Károly, Szentgyörgyi Zsigmond, Meleg Albert, Barkász Albert és Sarkadi Mihály. Ezek közül bizottság következőket ajánlja segélyre: 1. Pásztor István, 2. Papoleczy Zoltán, 3. Kovács Zsigmond, 4. Szentgyörgyi Zsigmond, 5. Meleg Albert és Barkász Albert közötti választás egyházmegyei gyűlés elbírálása alá terjeszti bizottság. Bizottság tekintettel volt egyfelől a szigorú anyagi körülményekre, csekély fizetésre, másfelől pedig arra, hogy a közelebbi években kik részesültek államsegélyben és kiknek van népes családjok. Az 5 szám alatt jelöltekre nézve kötelességszerűleg jelzi bizottság, hogy Barkász Albert 1891 és 92-ben is segélyt kapott, Meleg Albert azonban csak 1892-ben.

2-or. Tanítók közül beadtak nyolcz kérvényt. u. m. Molnár Zsigmond, Füzesi Pál, Peleskey Dániel, Baló András, Szakál Károly, Horváth Pál, Török László, Kolumbán Sándor. Bizottság következőket ajánlja segélyezésre: 1. Molnár Zsigmond, 2. Peleskey Dániel, 3. Szakál Károly, 4. Török László, 5. Füzesi Pál. Bizottság figyelembe vette a csekély fizetés és családi nehéz körülmények mellett, hogy vajjon az illető kérelmező mily eredményt mutat fel, mint tanító iskolájában? mert a segélyezésnél a tanításban való előmenetelt, mint érdemet kívánta jutalmazni.

3-or. Egyházak részéről belett jelentve összesen tizenkét kérvény. Kérvényeztek pedig a következők: Udvari, N.-Koles, N.-Hodos, Homok, Sárköz, Pálfalva, Magosliget, Batiz, Sz.-Kóród, Rozsály T.-Berek és Ar-Medgyes. Következő egyházak ajánltatnak segélyre: 1. Udvari, 2. N.-Koles, 3. Pálfalva, 4. Rozsály. Megjegyzi bizottság, hogy ezen ajánlatánál N.-Koles iránt azon kivételt teszi, hogy bár 1892-ben nyert segélyt, de erejét felülmúló építkezést tett, midőn diszes iskoláját múlt évben felépítette s ez építkezés költségeinek egy jó része ma is vállaira nehe-

zül. A többi három egyháznál arra volt figyelemmel, hogy folytonos építkezési szükségletei mellett az elmúlt három évben egyik sem kapott államsegélyt. Végül tekintetbe vette azt is, hogy bár építkezésekre több egyházak kivatkoznak, de azok még csak tervbe vannak véve. Az ilyen egyházakat, majd a tényleges építkezések alkalmával ajánljuk segélyezésre.

Kelt Ombodon, 1894. márczius 21.

Soltész János,

biz. tag.

Böszörményi Sándor,

Sinka Lajos,

jegyző.

Az államsegély osztó bizottság véleménye elfogadtatott azon megjegyzéssel, hogy a lelkészek között kérdésbe tett Melegh Albert és Barkász Albert közül ez évben előbbi, tehát Melegh Albert köszegremetei lelkész nyerendi a segélyt.

33. sz. Az udvari egyház előljárósága új tanítói díjlevelet készítvén, azt három példányban tisztelettel beterjeszti.

Jelen díjlevél biztosabb alapon előnyösebbnek mutatkozik a réginél, helybe hagyatik s megerősítés végett a főt. és mélt. egyházkerületre kellő bélyeg csatolása mellett felterjesztetni határoztatik.

34. sz. A szárazberki egyház előljárósága, a helyesbítés végett 100/893. j. k. számmal vizsatett tanítói új díjlevelet 4 példányban beterjeszti s annak megerősítését kéri.

Jelen díjlevél a régi s már évek sora óta mellőzött díjlevélnél előnyösebb és biztosabb lévén, elfogadtatik s megerősítés végett kellő bélyeggel ellátva a főt. és mélt. egyh. ker. gyűlésre felterjesztetik.

35. sz. Az amaczi egyház nevében lelkész és gondnok jelentik, hogy az egyház előljárósága és közgyűlése ez évi márczius 11-én jelenlegi lelkészének személyéhez kötve az 1894/5-ik egyházi évtől kezdve 100 forint fizetés javitást állapított meg; ha pedig a célba vett torony bádогоzás befejeztetik, évenként további 50 forintot, és így összesen 150 forinttal javítja meg az eddigi fizetést.

Közgyűlésünk az amaczi kis egyháznak eme vallásos buzgóságáról s lelkésze iránt nyilvánuló meleg rakaszkodásáról és szeretetéről tanuskodó nemes tényét midőn benső örömmel fogadja s jegyzőkönyvében követendő és buzdító példa gyanánt megörökíti, akkor egyszersmind további jóváhagyás és megerősítés végett a főt. és mélt. egyházkerületre felterjeszti.

36. sz. A nagybányai egyház előjárói tiszteletteljesen jelentik, hogy Gergely Károly szeretett lelkészöknek az egyház szellemi és anyagi ügyei körül kifejtett buzgalma méltánylása végett évi fizetését 200 forint személyes és drágasági pótlékkal emelik s ezzel kapcsolatban midőn úgy a presbiterium, mint az egyházi közgyűlés örömmel hozott egyhangu határozatát e tárgyban beterjesztik, kérikegyházm egyénktől annak jóváhagyását és felsőbb megerősítését.

Közgyűlésünk midőn a nagybányai egyháztanácsa és közgyűlésének mostani lelkésze irányában nyilvánuló eme fenkölt nemes tényét elismerésének nyilvánítása mellett örömmel fogadja s azt jegyzőkönyvében megörökíti; ugyanakkor felsőbb megerősítés végett a főt. és mélt. egyházkerületre is felterjeszteni határozza.

37. sz. Soltész János főjegyző ur a mult nyári gyűlés alkalmával benyújtott, minden egyházmegyei hivataláról való lemondásának el nem fogadásával mellette nyilatkozott bizalmat köszönettel veszi; de lemondásához előadott indokaiból — melyeket ismételni nem akar — szilárdul ragaszkodik s kéri annak elfogadását s a választás megejtésére az intézkedés megtételét.

Közgyűlésünk midőn a legnagyobb sajnálattal veszi tudomásul Soltész János főjegyző ur ismételt lemondását, neki oly hosszú időn át teljesített buzgó, lelkismeretes működését megköszönvén, fényes érdemeit jegyzőkönyvileg megörökíteni elhatározza s esperes urat felkéri a további intézkedések megtételére.

38. sz. A szatmárhegyi lelkész missiói jelentését az erdődi körből beterjeszti.

A főt. egyházkerület útján a mélt. konventre felterjesztetni határoztatik.

39. sz. Szél György e. m. tanácsbíró és Nagy Imre urak esperes urtól megbizatást nyervén arra, hogy a köszegremetei ref. egyháznak, a báró Vécsey családtól eszközölt régi koresma épület és pusztatelek megvétele tárgyában — a helyszinén szerzett meggyőződés alapján — mondjanak véleményt; jelentik, hogy a vétel, úgy ár, mint fekvés tekintetében az egyházra nézve igen előnyös s annak helybehagyása és megerősítése az egyház érdekében szükséges.

Bizottság jelentése helybenhagyó tudomásul vétetvén, a fenthivatolt vétel ügy megerősítés végett a főt. és mélt. egyházkerületre felterjesztetni határoztatik.

40. sz. Szárazberki lelkész jelenti, hogy a főt egyházkerület 130/893 számú határozatával lelkész és tanítói hivatal nevén levő erdő eladását megengedte azon föltétel, alatt, hogy az érette bejövendő pénzkamatját $\frac{2}{3}$ részben a lelkész, $\frac{1}{3}$ részben pedig a tanító élvezze. Most azonban lelkész és tanító a kamathaszon élvezetéről lemondanak és pedig az egyház előljáróságával egyetértve oly czélból és határozattal, hogy a bejövendő összeg tőkésítettvén, 15 évig kamatoztassék; és akkor a hiven levő, lelkész és tanító fizetés terhének könnyítésére fordíttassék, hozzá esatoltatván évenként a magtári tőke kamatai is.

Lelkész és tanítónak az egyház előljáróságával egyértelműleg hozott ezen határozata helybenhagyó tudomásul vétetvén, a főt. egyházkerületre felterjesztetni határoztatik.

41. sz. Olvastatott a Szatmárhegyen járt egyházlátogató küldöttségnek, valamint a nevezett egyház előljáróságának esperes urhoz s egyzersmind az egyházmegyei gyűléshez intézett azon kérelmek, melyben a még 1867-ben Bodola Antaltól vásárolt, de az egyház nevére nem telekkönyvezett s mostan a Bodola örökösök által perrel megtámadott leányiskola és tanítói telek, telekkönyveztethetése illetőleg a peres eljárás megindíthatása tárgyában az egyház megbízott ügyvédje T. Farkas Antal ur részére felsőbb hatósági engedélyt és meghatalmazást kérnek; mely meghatalmazást esperes ur márczius 7-én 145. elnöki szám alatt elküldötte.

Esperes ur intézkedése jóvahagyó tudomásul vétetvén, az ideiglenesen kiadott engedélyt közgyűlésünk megerősíti s arról ugy az egyház előljáróságát, mint T. Farkas Antal ügyvéd urat jkőnyvi kivonatban értesíteni elhatározza.

42. sz. A homoki egyház előljárósága a lelkészi lak elavult tetőzetét ujítani akarván, egyzersmint egy kisszerű magtár építését is elhatározta, mely magtár a lelkészi lak északi oldalához lenne ragasztandó, e czélból terv és költség előirányzatát is mellékelve, tisztelettel kéri az egyházmegye jóváhagyását.

Jelen kérvény mellékleteivel együtt az egyházmegye építkezési bizottsághoz tétetik által.

43. sz. Olvastatott Gergely Károly e. m. tanácsbíró és Tordai Imre tanácsbíró és főjegyző tiszteletteljes lemondási nyilatkozata, melyben előbbi arra hivatkozva, hogy egyházmegyénkben olyan irányzat jutott többségre, melyet követni nem akar, utóbbi nagymérvű magán és hivatalos teendői felszaporodását okul hozva, minden egyházmegyei hivatalukról lemondanak, az eddigi kitüntető bizalmat mindketten megköszönvén.

Közgyűlésünk sajnálattal veszi tudomásul a tiszti karnak munkabíró, tevékeny és legügybuzgóbb tagjaitól e lemondási nyilatkozatot; s midőn azt el nem fogadja, felkéri Gergely Károly és Tordai Imre tanácsbírákat eddigi hivatalaik tovább viselésére.

44. 69/893 számú egyházmegyei végzéssel a józsefházi egyház anyagi ügyeinek rendezésével megbízott Helmeczy József és Böszörményi Zsigmond urak e tárgyú számadásának megvizsgálására kiküldött Sátor Dávid és Mándy Zoltán bizottsági tagok betérjesztik jelentésüket a következőkben:

Helmeczy József e. m. ügyvéd ur a múlt év végéig tartó betegeskedése miatt a józsefházi egyház ügyeit teljesen befejezni nem tudván az elkészülendő számadás csak később lesz megvizsgálható.

A küldöttség jelentése tudomásul vétetvén, Helmeczy József és Böszörményi Zsigmond urak számadásaik mielőbbi elkészítésére felhivatnak, fentebb említett bizottsági tagok pedig a számadás megvizsgálására újból kineveztetnek.

45. sz. Apában az 1893-ik évi egyházlátogató küldöttség által rendelt gondnok, hivatalát tovább vinni nem akarván, ez évi egyházlátogató nt. Szél György tanácsbíró ur jelenti az esperes urnak, hogy lelkész és presbiterium kérése folytán s azoknak egyhangu ajánlata és akaratára, Kató Gáspárt alkalmazta ideiglenes gondnokul, a fegyelmiügy lejártáig. Kéri azért esperes urat, hogy a gondnoki hivatal ideiglenes ellátása érdekében tett intézkedését erősítse meg. Ugyancsak az apai egyháztanácsa 1894. február 14-ről, ez ügyben kérelmez, kérvén esperes urat, hogy az egyházlátogató küldöttség kinevezési eljárását hagyja helybe és erősítse meg. Mire 102 eln. szám alatt febr. 16-ról esperes ur a megerősítést el is küldte.

Esperes ur eljárása helyeslő tudomásul vétetik, s a fegyelmi ügy lejártáig Kató Gáspár ideiglenes gondnoki hivatalában megerősítettik.

46. sz. Sátor Dávid egyh. megyei könyvtárnok, megvizsgálás végett betérjeszti az 1893. évi számadását.

A könyvtárnoki számadás megvizsgálás végett a számlatató bizottsághoz tétetik át jelentésük bevértván.

47. sz. Gergely Károly e. m. közpénztárnok betérjeszti az 1892-ik évi számadását.

A közpénztárnoki számadás a számlatató bizottsághoz tétetik át. Ez ügygyel kapcsolatosan közgyűlésünk határozati-

lag kimondja, hogy ezután a pénztárnok számadásainak megvizsgálásakor a pénztárnok mindig jelen legyen, fuvardija felszámíttatván.

48. sz. A szárazberki egyház előjárósága Csáki János tanító személyéhez kötve, a természetben teljesíteni tartozott gyalog napszámot kész pénzzel megváltja, a pénz beszedését magára vállalja s évenként aug. hó 20-án a tanítónak egy összegben beszolgáltatja. E végett előjáróság és Csáki Zános tanító között egyesség levél készült, melyben a gyalog napszám 30 krajczárjával megigérve s elfogadva lett, s e beterjesztett egyességlevél megerősítését az egyházmegyétől kéri.

Az egyesség levél 5 évre és Csáki János személyéhez kötve megerősítetik s ahoz való alkalmazkodásra előjáróság és tanító utasítatik.

49. sz. A szárazberki egyház az iránt kérelmez, hogy folyton korhadozó és a községben felállított gőzmalom miatt semi hasznót nem hajtó szárazmahnát eladhassa.

Az ügy megvizsgálása s arról való véleményadás végett nt. Molnár Lajos és t. Jakó Endre urak kiküldetnek jelentésük bezáratván.

50. sz. 108/1893. sz. a. a hiripi egyházba Tóth Dániel n.-kolesi lelkész és id. Böszörményi Sándor tanácsbíró urak a végett küldettek ki, hogy az egyház által még 1871-ben megvett birtok eddig nem eszközöltetett átíratása elmaradásának okát vizsgálják meg. Megbizatásukban eljárván, jelentésüket beterjesztik a következőkben:

Hogy a birtok nincs az egyház nevén azt lelkész csak 1893-ban tudta meg. Utána járván az előjáróságtól megtudta azt is, hogy a kérdéses birtok azért nem lett az egyház nevére átírva, mivel a birtok nem az eladó és tényleges volt birtokos, hanem a Puskás András nevén állott. Lelkész a kellő lépéseket azonnal megtette s a még életben levő Puskás Andrással új adásvevési szerződést állíttatott ki; nincs egyéb tehát hátra, hogy az új szerződésre a szükséges hatósági záradék vezettessék reá, hogy az átíratás mielőbb eszközölhető legyen; nehogy a Puskás halála esetén az utódok feltámadván az ügy ellen az egyház pernek legyen kitéve, vagy épen elüttessék a birtoktól.

A bizottság jelentése helyeslő tudomásul vétetvén, az az új adás-vévési szerződésre a szükséges hatósági záradék reávezettetni határoztatik. Az egyház előjárósága pedig fel-

hivatik, hogy az átirást saját érdekében mielőbb eszköztesse.

51. sz. 94/1893 j. könyvi szám alatt a k.-remetei egyház előljárósága utasított, hogy kimerítő jelentést tegyen az esperesi hivatalhoz arról, hogy a község lakosai által a tulajdonukat képező és eladott, ugy maga a község mint erkölcsi testület által a tulajdonát képező és eladott, 5160 forint és 840 forintot tevő fa értéke, mely az egyháznak mindkét fél által felajánltatott, befizettetett-e az egyház pénztárába és hol gyümölcsöztetik ezen összeg? s az erre vonatkozó számadás miért nem terjesztett az egyháztanács elé. Továbbá lelkész felhivatott, hogy egyidejűleg a felsőbb hatóságilag is megerősített adomány levelet terjessze be az esperesi hivatalhoz. E felhívásnak engedve, előljáróság beterjeszti a felsőbb hatóságilag is megerősített adomány levelet, illetve szerződést, továbbá a gondnoki számadást is a már befizetett 6000 forintról, melyszerint a toronyépítésből fennmaradt adósságok törlesztésére fizettek 2232 frt, 47 krt 3767 frt 53 kr. pedig a községnek kölcsön adatott egy évre kamat nélkül.

Közgyűlésünk midőn e tekintélyes adományról beterjesztett felsőbb hatóságilag is láttomozott adomány levél beterjesztése, sőt a pénz befizetése megtörténte felett örömeinek ad kifejezést, akkor egyszersmint újból utasítja az egyházi előljáróságot, hogy a községnek kölcsön adott 3767 frt 53 krt 1895-ben egy teljes hitelt érdemlő pénzintézetnél tegye betétbe s azt ottan gyümölcsöztesse.

52. sz. Amaczi lelkész Kató Béla jelenti, hogy egyházának már egy százados baja, a székek feletti versengés ismét felújult s a templomi botrányok ugy elhatalmasodtak, hogy már ez évben több rendetlenkedőt a büntető törvényszékhez kellett bejelenteni, elannyira, hogy a f. évi január 20-án tartott egyházi közgyűlés az eddigi állapot tarthatatlanságát belátva, Asztalnok Sándor kivételével egyhangulag elhatározta a templomi székek újból való rendezését. E végett kebeléből lelkészelnöklete alatt 3 presbyter és 3 közgyűlési tagból egy hetes bizottságot választott, hogy az birtokaránylagos egyházi adózás alapján rendezze a templomi üléseket; Gulya István indítványára egyhangulag kimondván a közgyűlés azt is, hogy ezen bizottság javaslatát előre is érvényre emeli, annak ellene nem mond s közgyűlés elé terjesztését csak azért kívánja, hogy azt mindenki nyilvánosan tudomásul vegye.

E bizottság belátva küldetésének terhes voltát, a reá bízott munkát nagy figyelemmel és gondnal bevégezte, a székredezést birtok

aránylagos egyházi adózás alapján eszközölte, s munkálatát folyó év márczius hó 11-én közgyűlés elé terjesztette. És most az egyház tagjainak nagy többsége a jan. 20-án látottakból és hallottakból sokat elfelejtve, — bár magukat közgyűlési határozattal a munkálat elfogadására előre elkötelezték, — a javaslatot visszavetették s az eddigi szokás és gyakorlat mellett foglaltak állást.

A többség ezen eljárása ellen a kissebbség fellebezést jelentett be s 21-en kéri az egyházmegye közgyűlését, hogy ama törvényesen kinevezett bizottság székrendezési munkálatát, — melyet beterjesztenek — megerősíteni s egyházukban kötelező erőre emelni méltóztassék.

Egyházmegyei közgyűlésünk, midőn megbotránkozással értesül az amaczi egyházban újból felmerült székek feletti versengésről; ugyanakkor az egyházi székrendező bizottság által készített s a kissebbség által kötelező erőre emeltetni kért munkálatot el nem fogadja, hanem a régi gyakorlatot is mellőzve az egyház előljáróit és tagjait komolyan utasítja, hogy az Isten házában, — ki előtt mindenki egyenlő — ki-ki oda üljön, a hova tér és lehet; botrányt előidézni óvakodjanak; a netaláni botrányt előidézők pedig büntető uton nyerjék meg tetteiknek kellő megtorlását.

53. A nagyhodosi egyház előljárósága, közgyűlési határozat folytán toronyépíttetési szándékát bejelenti, s a nt. egyházmegyét kéri, hogy az egyházmegyei építtető bizottsághoz véleményezés végett benyújtott terv és költségvetés erejéig az engedélyt adja meg, hogy az építéshez még ez év folyamán hozzáfoghassanak.

Közgyűlésünk bár a nagyhodosi egyházhiveinek ezen föllángoló vallásos buzgóságát s torony építési szándékát örömmel és elösmeréssel fogadja, s bennök a munkakedvet, a lelkesedést lankasztani egyáltalán nem akarja; — mindazáltal az egyház saját jól felfogott érdekében az építkezést ez idő szerint meg nem engedi annyival is inkább, mert a beterjesztett költségvetésben az egyes munkák díjának tételenkinti megszabása oly magas, hogy azok így semmi szín alatt meg nem állapíthatók; hanem az egyház előljáróságát felhívja, hogy az anyag beszerzés és pénzgyűjtésben buzgókodják; a már eddig megtett ajánlatok kötvényileg biztosíttassanak s csak ha kellő fedezetük leend az építkezés megkezdése és teljes befejezéséhez, akkor fogja egyházmegyénk az engedélyt megadni.

Ez ügygyel kapcsolatban közgyűlésünk határozatilag kimondja hogy az ezután építkező egyházak pályázat kihirdetésére utasíttatnak, azon határozott kijelentéssel hogy pályázók közül azok, a kik a munkálatot el nem nyerik, díjazásra nem számíthatnak.

54. sz. Olvastatott Főt. Püspök urnak az esperesi hivatalhoz intézett levele, melyben tudatja hogy Szatmármegye közig. bizottsága f. é. Febr. 9-én tartott üléséből 199. sz. alatt közli vele ezen határozatát, melynek alapján a tanulók létszámának nagysága miatt: Avas-Ujvároson, Kispaládon, Krassón, Mikolán és Vámfaluban több osztály és iskola terem felállítását sürgeti. Felkéri azért esperes urat arra, hogy a nevezett egyházak előljáróságait utasítsa, hogy iskoláiknak veszélyeztetését kerülve igyekezzenek azoknak kibővítésén és építésén szorgalmatoskodni.

Püspök ur levele tudomásul vétetvén, az abban foglaltakra a nevezett egyházak előljáróinak figyelme felhivatik.

55. sz. A homoki egyház 18 tagja panaszol, hogy a lelkésznek és tanítónak fizetni tartozott aránytalanul nagy egyháziadót, az ott állandó lakással bíró kevés lakosság nem bírja s annak elviselésére képtelen.

Közgyűlésünk bármennyire akarna is könnyíteni felfolyamodók helyzetén, de most, mindkét belhivatalnokuk a jelenlegi fizetésre hivatván meg meghatározott munkakörrel; sem egyiket sem másikat kötelezni nagyobb mérvű kötelesség teljesítésére, sem fizetéseiket alább szállítani, nem áll jogában s panaszlókat kérelmükkel elutasítja.

56. sz. Indítványba tétetett, hogy az egyházmegyei közalap kezelő, tekintettel a kezelőséggel együtt járó nagymérvű irodai kiadásokra, irodai átalány czimen 5 forint; s ezzel kapcsolatban az egyházmegyei egyházi aljegyző 10 frt tiszteletdíjban részesüljön.

Az indítvány közhelyesléssel fogadtatván, folyó évtől kezdve a közalap kezelő irodai átalánya 5 forintban, az egyházi aljegyző tisztelet díja 10 frtban megállapított.

57. sz. Világi elnök gróf Dégenfeld Sándor ur eltávozván, a másodnap délutáni gyűlésen az elnöki széket Tordai Imre ur foglalta el.

58. sz. Kolumbán Sándor Szatmárhegyi tanító és orgonista teljesen romlott egészségi állapotára hivatkozva, tanítói állásáról való lemondását mély tisztelettel bejelenti.

A lemondás tudomásul vétetik s helye betöltésére vonatkozólag esperes ur az intézkedéssel megbízatik.

59. sz. Gergely Károly és Tordai Imre egyh. megyei tanácsbírák

mint esperesileg megbizottak az ombodi anya és a pálfalvai leány egyház, egyházmegyei jóváhagyás végett beterjesztett magtári alapszabályait átvizsgálván, örömmel jelentik, hogy akár a kitüzött czélt, akár az alapítás módozatait, akár a kezelési eljárás tervezetét veszik tekintetbe, a beterjesztett alapszabályok nemcsak készséggel helybe hagyhatók, hanem a többi egyházaknak is követendő például ajánlhatók.

A bizottság véleménye és jelentése midőn örömmel tudomásul vétetik, jelen magtári alapszabályok alkalmazkodás és követendő példa végett egyházmegyénk egyházainak esperesi körözés útján megküldetni határozatnak.

60. sz. Kató Ferencz és társai apai lakosok panaszolják, hogy a főt. és mélt. konvent által egyházuknak építkezésre adott 1000 frt tőke segélyt, mely eddig a szinylváraljai segélyegylet pénztárában volt elhelyezve 6⁰/₀-os kamatra; lelkész és ideiglenes gondnok kivették s azt egyes eladósodott embereknek kötvényen szándékoznak kamatra kiosztani. Ez eljárás ellen tiltakoznak s kérik, hogy az egyházmegye a már kivett tőkepénz visszahelyezését rendelje el s a betéti könyv az egyház megyei pénztárnoknál tétessék le megőrzés végett.

Jelen kérvény és panasz az illető lelkész és gondnoknak feleletre kiadatik s a további intézkedéssel az esperes ur megbizatik.

61. sz. Veres Andor és társai józsefházi lakosok a belhivatalnoki bérfizetés rájuk nézve felette sérelmes és a kivetés igazságtalan volta miatt panaszolván, igazságos elintézés és újbérlevél készítését kérik.

Kérelmük, mivel alig van 5 éve, hogy bérlevelet ujtottak ezuttal figyelembe nem vétetik.

62. sz. Olvastatott az erdődi ev. ref. fiók egyház lelkes főgondnoka Virágh Mihály urnak az egyház szellemi és anyagi állapotáról s számadásairól beterjesztett s nagy gonddal szerkesztett hivatalos jelentése.

Főgondnok urnak tényekben is nyilvánuló ügybuzgósága felett közgyűlésünk midőn örömének s legméltóbb elismerésének kifejezést ad egyszersmind továbbra is kéri hogy ezen történelmi nevezetességű hajdan nagy és híres, ma pedig szegény és kicsiny fiók egyházunknak ügyét továbbra is hordozza szívéen, vezesse annak ügyét szerénységgel, forduljon mindig egyházmegyénkhez bizalommal, mert az e kisded egyházat mindenkor lélekkel buzgón támogatja. Közelebbről pedig közgyűlésünk a Bálintfi Antal féle, vagy bármely alkalmas s az egyház részére előnyösnek mutatkozó, telek ügye tárgyában

főgondnok urat kéri, hogy a remélhető vagy történhető vásárlást esperes urnak jelentse be, ki annak megvizsgálása végett azonnal bizottságot küldend a helyszínére; ez uttal pedig főgondnokot — az egyházi törvények figyelemmel tartása mellett — minden intézkedésekkel megbizza és felhatalmazza.

63. sz. Az egyházmegyei tanügyi bizottság tagjai lemondván; közgyűlésünk a nevezett bizottságot a következőleg állítja össze:

Gergely Károly alelnöklete alatt: Hajdu Zsigmond, Nagy Elek, Sátor Dávid, Magoss Ferencz és Kató Béla lelkészek. Tordai Imre, Bajnóczy Géza, Jakó Endre, Sepsi Miklós, Böszörményi Sándor világi, Sinka Lajos, Miski Károly, Zágonyi György, Peleskei Dániel és Imre Károly tanító urak személyében, elvárván közgyűlésünk ezen bizottság minden tagjától, hogy egyházmegyénk tanügye felvirágoztatásának érdekében kellő és ismert ügybuzgalommal működjenek közre.

64. sz. Az egyházlátogató küldöttségek jegyzőkönyve alapján az uszkai egyházban gondnoki számadás szerint 329 ft 37 kr. pénztári maradványnak kellett volna lenni, melyből azonban csak 170 forint van meg, a többi 159 forint 37 kr. veszendőben van. A fakassa pénztárnok két évről nem számolt. A múlt évi egyházlátogató küldöttség jelentése szerint pedig az egyház tengeri vetése gondnok hanyagsága miatt kapálatlan maradt, miről a jelentéstétellel mind ez ideig adósak.

Az ügy alapos megvizsgálása s a további teendők megindítása végett Molnár Lajos tanácsbíró és Rácz Elemér urak kiküldetnek, jelentésük bevéartván.

65. sz. Magos-Ligeten pénzkezelő Kiss Gedeon 1167 forintnyi tőkéről, mely a hivek között szabálytalan kötvényeken van kiosztva, a kamatok 4—5 évről nincsenek befizetve, sem 1892-ről sem 1893-ról nem számolt.

Midőn közgyűlésünk ezen tarthatatlan állapotról szomorú meggyőződést szerzett, az uszkai egyházba kiküldött Molnár Lajos és Rácz Elemér urakat szintén megbizza, hogy itten is tartsanak vizsgálatot.

66. sz. A nagypaládi egyház előljárósága 1889-ben az egyház erdejét nyílt árverésen kiadta 500 ftért községi legelőnek. Ez összegből azonban csak 180 ft folyt be az egyház pénztárába, 320 ft pedig mint e mai napig egyeseknél hátralékban szerepel. Ezzel szemben lelkész esperes ur jelenti hogy a pénz veszélyben nincs s Deák János községi lakos és birtokos vállalta magára a felelősséget.

Elöljáróság komolyan fehivatik, hogy jövő nyári gyűlésig tegyen jelentést az eredményről az Esperes urhoz s Deák János perbefogatás terhe alatt tisztázza addig ügyét.

67. sz. Rozsályban 17 hold birtok nincs az egyház nevére telekkönyvezve, előljáróság állítása szerint azért, mert az egyházmegye nem adta meg reá annak idejében az átíratási engedélyt s a birtok időközben egy izraelita esődtömegébe jutott.

Elöljáróság — kijelentésével annak, hogy az egyházmegye annak idején helyesen intézkedett — utasíttatik, hogy mihelyt a kérdéses birtok a esődtömegből kiszabadul, annak átíratását eszközölni ismerje sürgős kötelességének.

68. sz. Lázáriban T. Nagy Béla ur egyháza iránti meleg ragaszkodása folytán már évek hosszú során gyűjtöget, nevel egy eredetileg takaréknagytárból létesült tőkét, mely ma már 6312 forint 30 krajczár, s e tekintélyes tőkét mint arról az egyházlátogató küldöttség is benső örömmel meggyőződött ma is nagy buzgósággal és odaadással saját felelősségére kezeli.

Közgyűlésünk Nagy Béla ur nemes jóindulata, egyháza iránt tanúsított ügybuzgósága s a pénzgyűjtés körül kifejtett páratlan tevékenysége felett midőn elismerésének és hálás köszönetének jegyzőkönyvében kifejezést ad, — akkor egyszersmint saját felelősségének érzetében tisztelettel felhívja, hogy egyházi törvényeink értelmében jövőre a helyi presbiterium befolyásával kezelje e tőkét s úgy haladjon e már tekintélyes összeg évről-évre kitűzött célja felé.

69. sz. Esperes ur jelenti hogy az egyházlátogató küldöttségek meghagyása folytán az esperesi hivatalhoz jelentést csak hat egyház előljárósága küldött, a többiek nem ismerték azt kötelességüknek.

Mindazon egyházak előljárói, kik bármi tekintetben jelentéstételre voltak utasítva, komolyan felhivatnak, hogy 30 nap alatt jelentéseiket büntetés terhe alatt beküldeni ismerjék kötelességüknek.

70. sz. Esperes ur jelenti, hogy egyházmegyénknél éveken keresztül buzgó világi főjegyzője és tanácsbírája már csak néhai Lajos Gyögy közelebb tartott gyűlésünk óta meghalt.

Közgyűlésünk midőn említett tanácsbíró és főjegyző elhunytát, megilletődéssel fogadja, s emlékének jegyzőkönyvében megörökíti, akkor egyszersmint özvegye előtt igaz részvétét jegyzőkönyvi kivonat útján fejezi ki.

71. sz. Értesülvén közgyűlésünk a misztótfalusi egyház toronyépítésének és templomjavításának bevégzéséről, és úgy az egyházhiveinek áldozatkész buzgóságáról, mint az építkezési terv készítője és munka feletti felügyelője szakszerű és szivességből felajánlott fáradozásairól.

Egyházmegyénk örömteljes érzéssel mond köszönet Matolcsi Lajos mérnök urnak a misztótfalusi egyház részére szivességből készített toronyépítési tervezetért és felügyeletért; Papolczy Zoltán helyettes lelkész urnak pedig elismerését nyilvánítja azon buzgó és fáradhatatlan működéséért, melyel az 5000 frtba került diszes építkezés költségeit hiveinek közremunkálásával összeszerezte, s mindkettőjük érdemeit jegyzőkönyvében követendő példa gyanánt megörökíti.

72. sz. Esperes ur azon gyűlési tagoknak, kik mind az utolsó perczig jelen voltak, valamint Nagy-Bánya város hatóságának, közelebbről pedig főpolgármesterének a városháza termének átengedéseért, a kitüntető figyelmért, meleg szavakban mond köszönetet.

Esperes ur köszönő szavai, általános helyesléssel találkoztak.

73. sz. A főpolgármester ur nevében és megbízásából Tordai Imre ur egyházmegyénk iránt köszönetének ad kifejezést, hogy a várost gyűléstartásunkkal ez évben is megtiszteltük; fentartván maguknak a szerencsét jövőre is, biztosítván a szives fogadás felől.

74. sz. Az elnökség iránt Balogh István tanácsbíró ur fejezte ki elismerését és köszönetét.

75. sz. A meghitelesítetlen jegyzőkönyvi számok hitelesítésével a jegyzői kar közbejöttével Balogh István, Molnár Lajos tanácsbírák és Miski Károly tanító urak bizattak meg.

Hitelesített Szatmáron, 1894. ápril 4.

Balogh István m. k.,
tanácsbíró.

Molnár Lajos m. k.,
tanácsbíró.

Miski Károly m. k.,
tanító.

Az 1—31-ig terjedő számokat jegyzette **Soltész János** főjegyző.

A 33., 34. és 44—49-ig terjedő számokat jegyzette

Jakó Endre e. m. v. aljegyző.

A 32. 35—43-ig és az 50—75-ig terjedő számokat jegyette

Hajdu Zsigmond e. m. aljegyző.

Törvényszéki ülés jegyzőkönyve.

Jelenvoltak: Bencsik István esperes és gróf Dégenfeld Sándor elnöklete alatt, Soltész János, Gergely Károly, Szél György, Balogh István, Molnár Lajos egyházi, Böszörményi Zsigmond, Böszörményi Sándor, Tordai Imre, Szeőke Barna világi tanácsbírók, ez utóbbi úgy is mint előadó. Jegyző: Hajdu Zsigmond.

1. sz. A nagybányai ev. ref. egyházmegye bíróságának 1893. aug. 17-én Barna Mór apai lelkész panaszos, másrészt Nagy Gyula és társai apai lakosok, mint vádlottak fegyelmi ügyében hozott ítéletét. az egyházkerületi bíróság 1893. nov. 8-án hozott határozatával feloldván, azt újabb vizsgálat s a tanuknak eskü alatti kihallgatása végett az egyházmegye törvényszékéhez visszateszi, oly formán, hogy a találándókhoz képest hozzon újabb ítéletet.

Ebből kifolyólag olvastatott a vizsgálati jegyzőkönyv, a vizsgáló bírák jelentése és az előadómunkálata; majd a törvény 277-ik §-a értelmében felek kihallgattatván, s végre az előadói határozati javaslat is felolvastatván a bíróság záros ülésben hosszas és beható vita, és az ügyek szigorú mérlegelése után következőleg

Itélt:

Bartha Mór lelkész az egyházi törvények 257. §. f. pontja, Nagy Gyula és társai a 257. §. c. pontja értelmében minősített fegyelmi vétségek alapján vétkeseknek kimondatnak: Nagy Gyula és társai a törvény 246. §-a b. pontja értelmében feddésre, Bartha Mór lelkész pedig ugyancsak a 246. §. á. pontja értelmében intésre ítéltettek; egyszersmint az eddig felmerült összesen 48 frtot tevő vizsgálati költségek megfizetésében tizenöt napi különbeni végrehajtás terhe alatt egyetemlegesen oly formán marasztaltattak el, hogy a feddésre okot szolgáltató Nagy Gyula és társai $\frac{2}{3}$ -ad részt azaz 32 frtot, az intésre okot szolgáltató lelkész pedig $\frac{1}{3}$ -ad részt azaz 16 frtot fizessenek.

Az ítélet felek előtt kihirdettetvén, az ellen Nagy Gyula és társai fellebbezésüket bejelentették, Bartha Mór lelkész abban megnyugodott.

2. sz. Barkász Bálint józsefházai lelkész, mivel az egyházmegye törvényszéke 1893. nov. 7-én tartott ülésének ítéletét megfellebbezte, azonban a fellebbezést tőle az egyházmegye elnöksége elfogadni nem akarta, azért mert az ítélet vételétől számított 15 nap után adta be fellebbezését, az iránt kérelmez, hogy okait a nagytt. egyházmegye bírósága méltassa figyelmére s fellebbezését a főtt. egyházkerületre terjessze fel.

Folyamodó beigazolván azt, hogy az ítélet vételétől számított 15 nap alatt fellebbezését beterjesztette, de meg ügye Veress Andor ér társai által különben is kellő időben megfellebbeztetett s az időből deczember hótól ápril hó 9-ig bőven kitelt; fellebbezése mellékleteivel együtt a Józsefházai periratokhoz csatoltatván, a főttiszt. és mélt. kerületi bíróság elé felterjesztetni határoztatik.

3. sz. Egyházlátogatás alkalmával Molnár Lajos tanácsbíró és Nagy Elek lelkész küldöttségi tagok a mikolai egyház viszonyairól azon elszomorító jelentést teszik az esperesi hivatalhoz, hogy ott teljes fejtelenség uralkodik; a főgondnok és presbiterium lemondott; másat alakítani a lelkész nem képes, az egyházi igazgatás e miatt rendetlen. Továbbá több panasz és vád terjesztetett be úgy a hivek részéről lelkész ellen, mint lelkész részéről különösen Császy Bálint főgondnok ellen, s e fejtelenség annyira elfajult, hogy az esperesi hivatal által ez ügyben az előljáráshoz czimzett hivatalos levél is felbontatlanul küldetett vissza.

Minthogy az ujabban beterjesztett panaszok csupán a már egyszer törvényszékieleg elbírált eseteket ismétlik, figyelemhe nem vétetnek, s a lelkész utasittatik, hogy az új presbyteriumot haladéktalanul törvényesen alakíttassa meg. A hivatalos levél visszautasításáért pedig az egész előljárátság — mivel új szervezéséig felelős az egyházi ügyek vezetéseért — elnökileg megintendőnek határoztatott.

TÁRGYMUTATÓ.

- 1-ső sz. Kossuth Lajos nagy hazánkfiának emlékezete megörökítettik.
2. sz. Kossuth Lajos temetésére egyházmegyénk képviselőket küld.
3. sz. A gyűlés tartás a kényszerítő körülmények következtébe igazoltatik.
4. sz. Közgyűlésünk az ország gyűléshez részvét iratot küld, szerkesztésével főjegyző megbízatik.
5. sz. Világi elnök helyettesítettik.
6. sz. Az esperes évi jelentése.
7. sz. Sepsi Géza emlékezete kegyelettel megörökítettik.
8. sz. Esperesi jelentés a belhivatalnokok közelebbi változásáról.
9. sz. Az egyházak ingó vagyoni szabatosan kezeltesse, a tanítás fejlesztése tekintetéből a felügyelet szorosabb legyen. Az egyház látogató küldöttségek a tapasztalt hiányos orvoslási módjáról adjanak véleményt.
10. sz. Az esperesi jelentés külön lenyomatban osztassék ki a gyűlési tagok között. E tárgyban az indítvány a jövő gyűlésen tárgyalatik.
11. sz. A belhivatalnoki fizetések míg pénzértékre átváltoztatásuk eszközöztetnék suly szerint számittassanak.
12. sz. A belhivatalnoki fizetések rendezése tárgyában a Ferenczi Gyula munkálata alapján vélemény adásra egy nagy küldöttség bizatik meg.
13. sz. Jövőre minden nemű segély kérvények egy e célra választott bizottság által bíraltassanak el. A bizottsági tagok 3 évre meg választatnak.
14. sz. A tanítói fizetések 400 frt minimumra emelése kimondatik. Erről az egyh. ker. értesítettik.
15. sz. A tanügyi bizottság jelentései tudomásul vétetnek,
16. sz. A tanügyi bizottság indítványa az évzáró vizsgákra vonatkozólag nem fogadtatik el.
17. sz. A tanügyi bizottság tagjai lemondanak, az új választás elrendeltetik.
18. sz. Az apai belhivatalnokok új díjlevelei helybehagyatnak. A kerületre ismételtén felterjesztetnek.
19. sz. Bartha Mór apai lelkész díjlevél szerinti követelése 4 évről 286 frt 55 krban megálapittatnak.
20. sz. Adorján kivételesen lelkészválasztásra engedélyt kap.
21. sz. Az államsegély osztásnál a mostani rendszer továbbra is fentartatik.
22. sz. A központi gyűlés tartásköltségei fedezése végett az egyházak 1½ kros adót fizetnek.
23. sz. Szabó Mihály és társai t.-berki lakosok fellebbezése a kerületre felterjesztetik.

24. sz. Szoboszlai Sándor t.-berki lakos egyházi adója megállapíttatik.
25. sz. A homoki lelkész sérelmi ügyében egyházmegyénk esperes ur utján a belügyminiszteriumhoz fordul panaszával
26. sz. Ujhelyi Laura urnő 5 véka búzát fizetni nem akar. Esperes ur az intézkedéssel megbízatik.
27. sz. Batizon a belhivatalnokok faváltsága 5 évre megerősíttetik.
28. sz. Nagy Ákos és Eszlári Elek közalapot fizetni nem akarnak. Gondnok ő méltóságához tétetik át az ügy.
29. sz. Lázári a tanítói fizetést előnyösen készpénzre változtatja.
30. sz. Tanítóképességi vizsga ezután évenként kétszer tartatik.
31. sz. A népiskolai adatok gyűjtésére szánt táblázatos ívek egyszerűsítése végett. Az egyh. megyénkben használt II. sz. tabbella a kerületre felterjesztetik.
32. sz. Az államsegély osztó bizottság véleménye elfogadtatik.
33. sz. Udvari új tanítói díjlevelet készítet. A kerületre felterjesztetik.
34. sz. A szárazberki egyház újból betérjesztett tanítói díjlevele helybe hagyatik. Megerősítés végett a kerületre terjesztetik.
35. sz. Amacz a lelkész fizetését 150 forinttal emeli.
36. sz. Nagy-Bánya Gergely K. személyéhez a lelkészi fizetést 200 forinttal emeli.
37. sz. Soltész János főjegyző lemondásához ragaszkodik, helye betöltésére intézkedéssel az esperes megbízatik.
38. sz. Az erdődi missió körből a jelentés a konventre felterjesztetik.
39. sz. K.-Remete előnyös telek vásárlása helybe hagyatik.
40. sz. Szárazberki lelkész és tanító bizonyos kamat jövedelemről lemondanak, tökeképzés céljából. A kerületre felterjesztetik.
41. sz. A szatmárhegyi leányiskola és tanítói telek telekkönyveztetése végett az ügyvédnek meghatalmazás adatik.
42. sz. A homoki egyház a lelkészi lak tetejét újítja és magtárt épít. Az építkezési bizottsághoz tétetik át.
43. sz. Gergely Károly és Tordai Imre lemondása el nem fogadtatik.
44. sz. A józsefházi egyház anyagi ügyeinek megvizsgálására kinevezett küldöttség újból megbízatik.
45. sz. Apában Kató Gáspár ideigl. gondnokul megerősíttetik.
46. sz. Sátor D. könyvtárnok számadása megvizsgálás végett kiadatik.
47. sz. Gergely Károly v. közpénztárnok számadása megvizsgálás végett kiadatik.
48. sz. A sz.-berki egyház a tanítótól a gyalog napszámot megváltja.
49. sz. A sz.-berki egyház szárazmalmát elakarja adni. Bizottság megy.
50. sz. A hiripi egyház a Puskás A.-tól vett földet irassa át haladéktalanul.
51. sz. A k.-remetei egyh. tökepénzét biztos helyen gyümölcsöztesse.
52. sz. Amacson a székek felett versengenek. A botrányt előidézők büntető uton nyerjenek megtorlást.
53. sz. Nagyhodos még ez évben tornyot nem építhet. Az ezután építkező egyházak pályázat hirdetésére utasíttatnak.
54. sz. Az iskola kötelesek magas száma miatt több egyházban második tanítóság felállítása sürgettetik.

55. sz. A homoki egyház tagjai nagy egyházi adó ellen panaszolnak, kérelmük ez idő szerint figyelembe nem vétetik.
56. sz. Az e. m. közalapkezelő 5 frt irodai átalányt, az e. aljegyző 10 frt tisztelet díjat kap.
57. sz. Világi elnök ismét helyettesítettik.
58. sz. Kolumbán Sándor tanító betegsége miatt hivataláról lemond.
59. sz. Az ombodi és pálfalvi magtári alapszabályok köröztessenek.
60. sz. Kató F. és társai panasza feleletre lelkész és gondnoknak kiadatik.
61. sz. Veress Andor és társai kérelme figyelembe nem véjetik.
62. sz. Virág Mihály erdői ügybuzgó főgondnok a törvények figyelemmel tartása mellett intézkedhetik.
63. sz. A tanügyi bizottság tagjai megválasztatnak.
64. sz. Az uszakai pénzzavarok küldöttség által vizsgáltnak meg.
65. sz. A magosligei pénzkezelő számadása és a rendetlen pénzkezelés ügye megvizsgáltatik.
66. sz. Nagy-Paladon Deák János 320 firtos pénzügyében tisztázza magát.
67. sz. Rozsály csödtömegbe jutott földét mihelyt lehet irassa át.
68. sz. Lázáriban a tökepénzt Nagy Béla ur a presbiterium befolyásával kezelje.
69. sz. A jelentés tételt elmulasztott egyházak 30 nap határ időt kapnak.
70. sz. Lajos György emléke megörökítettik, özvegyének részvétirat megy.
71. sz. Matolcsi Lajosmérnök és Papolczy Zoltán lelkésznek a misztótfalusi templomtorony építése körül szerzett érdemei megörökítettnek.
72. sz. A gyűlés buzgó tagjainak Nagybánya város hatóságának és főpolgármesterének köszönet szavaztatik.
73. sz. Tordai Imre a polgármester nevében fejezi ki köszönetét. A gyűlést jövőre is meghívja.
74. sz. Az elnökség iránt az elismerés kifejeztetik.
75. sz. Jegyzőkönyv hitelesítő tagok kineveztetnek.
- Törvényszéki ügyek 3 szám alatt.

